

Debesuota, dieną 65°, naktį 50.
Saulė teka 6:02, leidžiasi 7:37

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Balandžio-April 22 d., 1974 m.

Kaina 15c

95

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Publ. and B. The Lithuanian News Publishing Co.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

GOLANO AUKŠTUMOSE SMARKĖJA MŪŠIAI

GINANT LIETUVOS ŽMONIŲ TEISES

Tarptautinė Parlamentarų konferencija šiemet vyks Bukarešte, Rumunijoje, balandžio 15-20 d. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kontaktavo JAV parlamentarų delegaciją, vykstančią į šią konferenciją ir pateikė jai medžiagą apie sovietinę Lietuvos okupaciją. Vliko pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas JAV delegacijos pirmininkui senatoriui John Sparkmanui pasiuntė tokiu turinio raštą:

"Gerbiamas Senatoriau, balandžio 15-20 d. Bukarešte, Rumunijoje, vykstančios Tarptautinės Parlamentarų konferencijos darbotvarkėje žmogaus teisių klausimas užims svarbią vietą. Todėl mus labai padirgina tai, kad Jungtinių Amerikos Valstybių Delegacijos į tą konferenciją pirmininku esate paskirtas kaip tik Jūs, gerai žinomas savo pastangomis ginti žmogaus teises visur.

Lietuva šiandien yra žiauriausio urminio žmogaus teisių pažeidimo pasaulyje atstovė. Neturėdama legalių priemonių pareikšti protestą savo krašte, lietuviai tampa viltingai žiūri ir nekomunistinio pasaulio, ypač JAV, atstovus, tikėdamasi, kad jie ryšis iškelti jos bylą tarptautiniame forume, tokiu būdu pralaužiant sovietinį tylos samokslą. Mes tikimės, kad tos viltys bus patiesintos.

Gia trumpai suminiimi svarbiausi žmogaus teisių pažeidimai Lietuvoje:

1. Religijos persekiojimas, kruopščiai dokumentuotas Lietuvos pogrindyje išėjusioje "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje", kurios devynios laidos išėjo nuo 1971 m. Suėmimų, teismų parodijų, kalinimų banga nusiaukia Lietuvą šiandien, skelbia Kronika.

2. Tautinis persekiojimas, t. y. žiauriausios priemonės, kurių imamasi prieš tuos lietuvius, kurie protestuoja prieš beatodairinę jų krašto rusifikaciją ir reikalauja apsisprendimo teisės, Jungtinių Tautų Chartos jiems garantuotos. Tebesitęsianti Sovietų okupacija Lietuvoje yra aiškus Ribbentropo - Molotovo Pakto (1939) rezultatas ir tiesioginis tarptautinės teisės pažeidimas. Lietuvos inkorporavimas į Sovietų Sąjungą todėl ir nebuvo JAV bei daugelio kitų valstybių pripažinti. Savo okupacijos metu Sovietų Sąjunga papildė Lietuvai neabejotiną genocido nusikaltimus.

3. Arbitrarinis atsisakymas leisti emigruoti į JAV lietuvių kilmės piliečiams. Cia jungiama dokumentų atranka aukščiausioms išvardintiems punkтам parenti.

Iš anksto dėkojame už visus žygius, kuriuos Tamsta galėsite padaryti žmogaus teisių atstatymui Lietuvoje".

Prie šio rašto buvo pridėti tokie priedai: a) Ribbentropo-Molotovo 1939 m. rugpjūčio 23 ir rugsėjo 28 d. slaptieji protokolai su parašų faksimile; b) 1974 kovo 26 The New York Times straipsnis, kad sovietai iš Lietuvos neišleidžia vykti į Ameriką ne tik Lietuvos, bet ir Amerikos piliečių; c) š. m. kovo 22 Vliko plačiai išsiuntinėtą Press Release — Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 8 santrauka, kur surašytos visos kunigų ir civilių asmenų kratos, įvykdytos 1973 m. lapkričio mėn. 20 d.

Panelė Regina Rūta Žymanaitė buvo Vliko įgaliota šiuos raštus asmeniškai įteikti JAV de-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

WASHINGTONAS. — Penktadienį naujas Egipto ambasadorius Ashraf Ghorbal įteikė prezidentui Nixonui savo kredencialus ir pareiškė, kad visi egiptiečiai nekantriai laukia Nixono vizito Egipte. Amerikos ambasadorius Hermann Eilts savo kredencialus Kaire prezidentui Sadatui įteikė šeštadienį. Šiais diplomatiniais veiksmais buvo atgaivinti ryšiai, kuriuos prezidentas Nasseris buvo nutraukęs 1967 m.

ČIKAGA. — Illinois teisėjas Donald O'Brien uždraudė Illinois mokesčių įstatigai bausti Illinois gyventojus, kurie nusiperka cigarečių Indianoje. Ten cigaretes pigesnės, nes jos neapdedamos tokiais mokesčiais, kaip kitose valstijose. Byla buvo kilusi, kai pernai rugsėjo 2 d. Čikagos gyventojas Thomas O'Leary buvo suimtas su 27 kartonais Indianoje pirktų cigarečių. Jis aiškino, kad jis pirkęs savo reikalus.

PALM BEACH. — Į Florida atplaukė burinis laivas su 41 pabėgėliu iš Haiti, 30 vyrų ir 11 moterų. Nuo 1972 m. gruodžio mėn. virš 400 Haiti gyventojų atplaukė 750 mylių kelią į Ameriką, tačiau nevisi gavo leidimą pasilikti, jei jie negalėjo įrodyti, kad bėga nuo politinio persekiojimo. Daugelis atvyksta ieškodami geresnio gyvenimo ir būna deportuojami.

RIO DE JANEIRO. — Iš Brazilijos kalėjimo, nežinia kaip apsiginklavę pabėgo 43 kaliniai, kurių 20 neužilgo buvo sugauti. Vienas policininkas žuvo ir vienas sargas ir penki kaliniai buvo sužeisti. Policija aiškina, kaip kaliniai gavo ginklų.

TOKIO. — Garsusis "Mona Lisa" paveikslas Japonijoje jau lankomas tūkstančių žmonių. Paveikslas apdraustas 43 mil. dol. Viena japonė šeštadienį bandė paveikslą apipurkšti raudonais dažais, tačiau jis laikomas už stiklo ir dažai paveikslą nepažeidė. Pirmąją dieną "Mona Lisa" pamatė 7,500 žmonių. Kiekvienam prie paveikslą leidžiama sustoti 10 sekundžių.

ISLAMABADAS. — Pakistane po širdies smūgio mirė 67 m. maršalas Mohammed Ayub Khan, buvęs Pakistano prezidentas 10 metų.

ČIKAGA. — Amerikos ir Sovietų Sąjungos specialistai svarstė akmenis anglių naudojimo klausimus ir aplinkos švarinimo problemas. Sovietų techninė delegacija vadovauja V. Anikebas, o Amerikos — R. Harrington, Aplinkos Apsaugos agentūros, oro teršimo kontrolės direktorius. Sovietai išbandys Amerikoje naudojamus metodus pašalinimui kenksmingų dūmų iš anglimi kurenamų jėgainių.

legacijos į Tarptautinę Parlamentarų Konferenciją pirmininkui ir nariams. (E)

Atstovų Rūmų nariai, teisiniame komitete svarstę ar apkaltinti prezidentą Nixoną: iš kairės: Jack Brooks, Dem. iš Texas, kongrese 11-tam termine, Americans for Democratic Action laikomas 48% liberalu, konservatoriai jam davė 25%. John Conyers, Jr., Dem., Michigan, 65 metų, teisininkas, buvęs unijų veikėjas, ADA vartinamas kaip 72% liberalas. George Danielson, Dem. iš Kalifornijos, 59 m., buvęs FBI valdininkas, laikomas 60% liberalu.

OAS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA

ATLANTA. — Amerikos valstybių užsienio reikalų ministrų konferencijoje valstybės sekretariaus Kissingeris kalbėjo apie "gerą partnerystę", naują dialogą tarp JAV ir Pietų Amerikos valstybių. Jis kritikavo biurokратиšką OAS (Organization of American States) struktūrą, jos nelankstumą ir neveiklumą. Amerika norėtų į organizaciją priimti dar Kanadą, Gijaną ir Bahamas. Kissingeris rekomendavo visą eilę organizacijos reformų. Ši konferencija tęsis iki gegužės 1 d.

Konferencijos darbotvarkėje Kubos klausimo visai nėra, tačiau Argentinos užsienio reikalų ministras Alberto Vignes pareiškė, kad "nerealu ir anachroniška" išjungti Kubą iš hemisferos ekonominio ir politinio gyvenimo. Jis ragino konferenciją atšaukti Kubai taikomas ekonomines sankcijas, kurios pradėtos prieš 10 metų. Sankcijos sukeliančios įtampas tarp hemisferos valstybių.

Argentinos atstovo siūlymam tuoj pasipriešino Čilės delegatas, admiralas Ismael Huerta Diaz, sakdamas, kad Kubą toliau tęsia savo agresiją ir intervenciją prieš kitas Pietų Amerikos valstybes. Čilė priešinsis sankcijų atšaukimui, pasakė jis. Jis paskatino Čilės vyriausybės kaltinimus, kad Kubą buvo pasiuntę si į Čilę virš 1,000 ginkluotų agentų, kurie planavo, dar prezidentui Allendei valdant, nužudyti svarbiausius Čilės kariuomenės vadus.

Kuba buvo pašalinta iš OAS už "revoliucijos eksportavimą" ir kitas P. Amerikos šalis. Kubai priimti reikėtų dviejų trečdalių visų dalyvių balsų, o kol JAV priėmimui nepritarė, dauguma irgi priešinsis Kubos priėmimui ir ekonominių sankcijų atšaukimui.

Atlantos gatvėse ir prie konferencijos rūmų demonstravo iš Kubos pabėgę žmonės su plakatais, kurie primena, kad Castro išžudė Kuboje apie 20,000 žmonių. Komunistų plakatai skelbė šios hemisferos vėžiu ir ragino konferencijos dalyvius nekeisti politikos Kubos atžvilgiu.

Kissingeris savo kalboje pareiškė, kad JAV nesiekia paversti OAS lyg NATO bloku ir ragino visas hemisferos valstybes jungtis į bendradarbiavimo pasaulines problemas sprendžiant.

Šiuo metu nelaukiama Kubos priėmimo ar jai sankcijų atšaukimo, nors Kissingeris ir padėjo iki šių metų galo persvarstyti Amerikos politiką Kubos atžvilgiu. Kada prezidentui Nixonui gresia apkaltinimas Kongrese, jis negali supykinti savo konservatyvių rėmėjų, kurie nepriitaria bet kokioms nuolaidoms komunistinei Kubai. Nurodoma,

Šiaurinėje Airijoje jau žuvo 1,000

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje per ketveris su puse metų neramumuose žuvo jau 1,000 žmonių. Šį skaičių pasiekė Jack Corbett, 20 metų kataliko nušovimas. Slapta arių respublikos armija vėliau paskelbė, kad ji įvykdė išdavikui Corbett bausmę.

Iš 1,000 žuvusių, 214 buvo britų kareiviai, 48-gynybos pulko nariai, 50 policininkų ir 693 civiliai, jų tarpe nemažai teroristų.

Šiaurės Airijos katalikai reikalauja, kad šiaurinė Airija būtų prijungta prie nepriklausomos Airijos respublikos salos pietuose. Protestantai, kurie sudaro daugumą, priešinsis prijungimui ir pasiryžę toliau likti Britanijos dalimi.

Armija nedomina

"Tarybinė Armija" lietuvių labai nedomina, kaip matosi iš skundų "Lit. ir meno" vedamajame: "...Maža originalios kariuomenės, nuotykių literatūros, neaukštas jos meninis lygis; kuryboje neišryškina šiuolaikinio kario paveikslas, nepakankamai atspindima tarnyba Tarybinėje Armijoje..." (E)

SALVADOR. — Brazilijoje Francisco Couto Portela, tarnautojas, uždirbęs 200 dol. per mėnesį, nusipirko futbolio loterijos bilietą už 60 centų. Teisingai išpranašavęs 13 futbolo rungtynių rezultatus, jis laimėjo 2,291,000 dol.

Atstovų Rūmų narys, teisiame komitete Harold Donohue, Dem. iš Massachusetts, 73 m., lau 14-tam termine kongrese, laikomas 84% liberalu.

SIRIJA NUMUSUSI 17 ŽYDŲ LĖKTUVŲ

TEL AVIVAS. — Izraelis pripažino, kad oro kovose virš Hermano kalnų buvo numušti du Izraelio ir du Sirijos lėktuvai. Izraelio lėktuvus pašovė sirų priešlėktuvinės raketos. Kovose dalyvavo abiejų pusių tankai ir artilerija. Sirija šeštadienį skelbė, kad Izraelis neteko 17 lėktuvų, o sirai praradė tik vieną. Izraelio kariuomenės vadovybė pripažino, kad du Izraelio lėktuvai buvo pašauti 6 mylios už fronto linijos, kai jie puolė Sirijos artilerijos pozicijas užfrontėje. Sirija tvirtina, kad puolime dalyvavo apie 50 Izraelio lėktuvų.

Lin Piao ruošėsi nuversti valdžią

HONG KONGAS. — Pirmą kartą Kinijoje buvo smulkiau aprašytas buvusio gynybos ministro ir oficialaus Mao Tse Tungo įpėdinio Lin Piao bandymas paimti Kinijos valdžią į savo rankas.

Kinijos žurnalas Raudonoji Vėliava rašo, kad Lin Piao, kuris bėgdamas į Sovietų Sąjungą žuvo 1971 m. rugsėjo 12 d., ilgai ruošėsi kariuomenės perversmui. Jis nuo sausio mėn. spausdino knygele, kuri turėjo paruošti viešąją opinią perversmui. Knygos, ar kaip kinų žurnalas sakė, pamfletas, buvo išspausdinti trys milijonai kopijų.

Lin Piao perversmas turėjo įvykti rugsėjo 8 d., 1971 m. tačiau jį sutruškino "mūsų didysis vadas, pirmininkas Mao".

Libija kursto arabus prieš Sadatą

KAIRAS. — Egipto spauda paskelbė vyriausybei nedraugišką arabų grupės puolimą Kairėje Technikos akademijoje. Kaire. Tai grupė vadovavęs iš Irako atsiųstas teroristas, vardu Akhbar El Yom. Jis sudarė fanatiškų musulmonų grupę, kuri palaikė ryšius su Egipto kaimynine arabų valstybe, iš kurios gaudavo instrukcijas. Grupės tikslas buvo teroro veiksmams, sabotažui ir visuomenės kurstymui nuversti dabartinę Egipto vyriausybę.

Spauda nemini valstybių vardų, tačiau visi žino, kad prieš Sadatą veikia Libijos valdžia. Akademijos puolimas įvyko ketvirtadienį. Vienuolika asmenų žuvo, jų tarpe šeši akademijos kadetai, sužeistų skaičius siekia 27.

Nepripažinti Lietuvos aneksijos

JAV senatorius Carl T. Curtis pateikė Užsienių Reikalų Komisijai "Senate Concurrent Resolution 80 — Expressing the Sense of Congress Regarding the Annexation of the Baltic Nations" (Congressional Record, 1974 balandžio 9. No. 51, psl. S-5470. Rezoliucija skamba taip: "Senatas (Atstovų Rūmams pritarant — concurring) nutarė: Kadangi trys Pabaltijo valstybės — Estija, Latvija ir Lietuva — nuo Antrojo pasaulinio karo yra Sovietų Sąjungos nelegaliai okupuotos; ir

Kadangi Sovietų Sąjunga darys pastangas per Europos Saugumo Konferenciją išgauti savo aneksijos šiose trijose valstybėse pripažinimą; ir Kadangi Jungtinių Amerikos Valstybių delegacija Europos Saugumo konferencijoje neturi sutikti su šių trijų valstybių So-

Vienas Izraelio Phantom lėktuvus nukrito Libane. Libane nukrito ir vienas Sirijos lėktuvas. Aihai kaimo gyventojai matė, kaip kaip iš Sirijos atakrida helikopteris ir pasiėmė du izraelitus lakūnus. Gyventojai tikrai nežino, kad helikopteris buvo sirų. Jis galėjo būti ir Izraelio.

Sirijos lėktuvai jau du kartus pirmą išskrido į Izraelio užimtą Golano aukštumų dalį ir puolė ten izraelitų tankų ir artilerijos pozicijas. Sirų lėktuvai pasišalinę pakylant Izraelio naikintuvams.

Izraelio gynybos ministeris Dayanas pasakė, kad Sirijos puolimai Golane gali sutrukdyti taikos derybas. Valstybės sekretorius Kissingeris šią savaitę vėl ruošiasi skristi į Tel Avivą ir Damaską tęsti pasitarimų dėl kariuomenių atitraukimo ir buferio zonos sudarymo. Dayanas pareiškė, kad Sovietų Sąjunga kursto sirus didinti įtempimus. Jis pridėjo, jog sovietų patarėjai Sirijoje operuoja kai kuriuos ginklus.

"Nejuodinkime, nes — niekas netiki"

Retas pasisakymas prieš perdetą Lietuvos istorijos klastojimą telpa Antano Barkausko, Lietuvos KP CK sekretoriaus, straipsnyje "Istorija ir Nūdienė (Tar. Mokyt. kovo 1 d.): "Būtu labai paprasta rašyti istoriją, jeigu vadovautumės schema: vienas laikotarpis juodas, kitas — kaip antitezė — baltas. Tačiau nieko gero iš tokio sumanymo neišeitų. Deja, panašaus schematiškumo reiškinių dar turime. Siekdami visiškai suprantamų tikslų — parodyti socializmo pranašumus, kai kurie autoriai pateikia tokią kapitalizmo laikotarpio charakteristiką, jog nejuodum skaitytuos gali pradėti abejoti, ar iš viso kapitalistinė santvarka yra pranašesnė už feodalinę. Nėra jokio reikalo idealizuoti kapitalistinį Lietuvos laikotarpį. Tačiau lygiai taip pat nepagrįsta ir vertinti šį periodą nihilistiškai". Barkausko pasisakymas įspraudas tarp standartinių partinio žargono formulavimų. (E)

ANKARA. — Turkijos teis- mas atidėjo trijų amerikiečių apeliacijos skundo svarstymą iki balandžio 26 d. Dvi merginos ir vienas vyras 1972 m. buvo nu- teisti kalėti iki gyvos galvos už narkotikų įvežimą į Turkiją.

viety Sąjungos užgrobumu jėga; tai

Senate (Atstovų Rūmams pritarant) nutarta laikyti kad JAV delegacija neturi Europos Saugumo Konferencijoje sutikti pripažinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksijos, Sovietų Sąjungos įvykdytos, ir kad JAV politika turi ir toliau jokiu būdu nepripažinti Sovietų įvykdytos Pabaltijo valstybių aneksijos. (E)

AUTOBUSU IŠLGAI MEKSIKA

(Tęsinys)

Išnyta šokėjų grupė. Ji nėra didelė. Tik aštuoni. Nuotai-ka bafeto. Jokios dainos čia nėra.

Tik staiga keičiasi sviesos ir į sceną subėga gal apie porą tu-žinių balsingų vyrų ir merginų. Čia jau vyksta šokis ir daina. Trankiai spiria į grindis, gyvai išvystydami šokį iki kulmina-cijos taško. Spalvingi tautiniai rūbai, gyvas šokis, daina ir muzika iš karto publiką turi savo rankose.

Tufumoje žalias aukštas kal-nas. Prieblanda. Slaituose stūk-so šešėliai. Ant kalno pilis. Balta, graži lyg gulbė. Už jos gražus saulėlydis. Tai 17-to šimtmečio vienas Meksikos kampelis, kuriam choreogra-fas pritaikė šokius ir dainas. Šokį jų ir dainininkų, kaip pro-gramoje pažymėta, yra 200 as-menių. Prie jų priskaitomi ir muzikantai. Bet choras tikrai per mažas, nors toks pajėgus, skambis ir užkariaujantis, žmo-nių nuotaiką keliantis.

Komiškas gaidžių šokis, ku-ris labai spalvingas. Jaunųjų nuotaikos ir jaunojo pagrobi-mas. Kaspino šokis, iš kurio taip mikliai kojomis sudarė

vilkstę, arba sumezgę gražų bantą.

Veik kiekvienam šokiui kei-tėsi spalvingi gražūs kostiu-mai. Kostiumai "Serenadai" buvo pritaikinti Meksikos raus-vai žemei, kurioje tiek žiedų ir įvairumo. Visur vyravo bū-dingas meksikietiškas charak-teris. su primaišytomis vidu-rio ir pietų Amerikos meliodi-jomis ir ritmais. Visų jų gau-sūs šokiai ir dainos buvo paly-dimi įvairiais pučiamais in-strumentais, žinoma ir gitaro-mis.

Visuose jų šokiuose bei dai-nose buvo labai ryški jų tauti-nė tematika, kurioje tarytu-mei veidrodyje atsispindėjo jų tautos savitas temperamentas ir liaudies charakteris. Gal kiek skirtingas vienas šokių ir dainų epizodas, tai paryškini-mas jų revoliucijos laikotar-mio, kur vyrai ir moterys su-šautuvis ejo ginti tėvynės. Ir šokių ritmas ir dainų melodija buvo pernelyg slaviška. Tai buvo labai skirtinga nuo visų buvusių galimų tų melodijų pri-skirti meksikiečiams. Visos dainos, baletas ir tautiniai šo-kiai buvo sugrupuoti pagal jų

Gloria Swanson, žinoma filmų artistė, buvo pagerbta Paryžiuje, kur ji atšventė 75 metų sukaktį.

krašto valstijas. Jafisco valsti-ja, kurie pagal jų apibūdi-nimą, paskutiniame šimthe-tyje buvo Meksikos tautos simbolis. Gal už tai jie su-tais šokiais užbaigė ir pro-gramą, pavadindami "meksi-kiečių karštieji šokiai". Na, tikrai kad ir buvo karšti. Skri-do visokios spalvos ir spalvin-gos popierių juostos į publi-ką, kurias pastarieji gaudė ir ne-spėjo jų sudoroti ir susilfiojo scenos šokiai, dainos ir publi-ko reakcingas juokas.

Programoje, kuri labai gra-ziai ir skoningai, profesionali-kai paruošta rašo: El Instituto Nacional de Bellas Artes, pre-senta

BALLET FOLKLORICO DE MEXICO

Choreografikos direktorė Amalia Hernandez, grupės di-rektorių Norma Lopez Her-nandez. Šis profesionalinis vie-netas apvažinėjęs Europa, Aus-traliją — New Zelandiją, Loty-nų Ameriką, United States. Davęs daug televizijos progr-amų. Visur turėję didelį pasise-kimą, ypatingai Rusijoje ir Lenkijoje. Tik Paryžiuje tekę nusivilti, nes prancūzams la-bai nepatiko. Gal svarbiausia ir tas, kad tą nepatikimą jie viešai demonstrė. Ansam-blis laimėjęs 48 medalius. Ir tai ne tik savaime krašte, bet ir įvairiuose užsienio kraštuose. Pati šokių choreografė dabar du metai kai jau nebešoka, bet visą savo sugebėjimą skiria ki-tų tobulinimui ir tautinio folkl-o-ro tobulinimui bei praplėtimui. Jie neužilgo žada atvykti gas-trolėms ir į Jungtines Ameri-ko-s Valstybes kur tarp kitų miestų bus ir Los Angeles, Ca-lifornia. Tad visiems lietu-viams čia gyvenantiems, pa-tarčiau šį įkrai reprezentaciją Meksikos vienetą pamatyti.

Pora valandų su maža per-trauka pralekė tarumui keletas minučių. Publikoje girdėjosi labai gražių atsiliepimų, net nusistebėjimų, jog kraštas tu-ri tokį turtingą, spalvingą ir išradinę folklorą. Tikrai tuo jie gali didžiuotis.

Išėjus iš teatro, šimtai tak-sistų laukia ir siūlosi vežti, bet kad man tik keletas blokų, juo labiau, pilnos gatvės žmonių ir pagal jų pasakymus, čia nie-ko nereikia bijoti, tad ir einu sau, nakties geru oru alsnoda-mas. Gal tik apie tokį laiką čia geras, tyras oras ir tebūna. Mes skundžiamės, kad Los An-geles, blogas oras, bet čia, staciškai nuo dūmų užtrokšti ga-lima. Nežinau, kaip kitais me-tų laikais, gal kai kada suma-žėja tas jų taip išklusiusy au-to-busų ir automašinių susigrūdi-mas ir oras apsisvalo. Nors ir labai sunku tikėti, kai mieste devyni milijonai gyventojų. Kur tik bepasisuksi, čia visur jaučiasi didelis gyventojų per-

ROCKFORD, ILL.

Balfo 85 skyriaus vėjus baigtas

Kas metai Rockfordo šalpos fondas surengia aukų rinkimui vėjų, šiais metais aukų surink-ta daugiau kaip pereinamais metais. Ačiū rinkėjams, o labiausiai au-ktojams. Ši labdaros organiza-cija išgyveno 30 metų Ameriko-je. Pirmos dienos buvo sunkios, nemalonios. Nauja, nežinoma organizacija prašyti aukų. Rin-kėjams teko visko išgirsti. Mū-sų broliai ir sesės su vaikais be-go nuo rusų komunistų ir visas šalis. Jiems visko reikėjo, ypač drabužių, ir maisto. Reikalinga buvo skubi parama. Drabužių lengvai gaudavome, bet dolerių sunkiau.

Aukus rinkti iš žmonių Wa-shingtonas reikalavo leidimo iš Am. National Warfund. Mūsų gerbiamas prelatas J. B. Kon-čius įdėjo savo sielą, drąsą ir kantrybę, važinėjo į Washing-toną matyti kongresmanus, se-

natorius. Gavo aukų rinkimui leidimą, valdžia pripažino ofi-cialiai Balfo organizaciją. Prel. Končius prašymu paskyrė Balfo organizacijai didelę auką iš National War fund. Atsirado kenkėjų. Kun. Končius man ra-šė laišką 1944 metais rugp. 16, kur rašė: gerbiamas Balfo di-rektoriau. Jūsų žinia priisiun-čiu "National War Fund" laiško nuorašą, rašytą Mizarai. Mū-sų komunistai nenurimsta (su-prask, norėta užkirsti Balfui ke-liją). Ofisas jau pilnai įrengtas ir atrodo šauniai. Kai būsite New Yorke, malonėkite atsilan-kyti, Reikalų vedėjo negavau, bet tikiu už kelių dienų surasiu. Su gilia pagarba J. B. Končius, pirmininkas.

Balfo istorijoje trė laiškas svarbus dokumentas.

Dar apie Balfo vėjus užbai-gimą. Rockfordo 85 skyrius ren-gia didelius pietus sekmadienį,

teklius. Naktinis gyvenimas čia nėra toks judrus, kaip kituose didmiesčiuose, nors turistus stengiamasi sugundyti ir juo sudominti. Žinoma, kad jis nieko neprastesnis kaip Pary-žiūje. Madride, Vienoje ir ki-tuose Europos didmiesčiuose. Vakaraus, naktiniuose klubuo-se, geruose viešbučių restora-nuose renkasi turtuoliai pra-mogauti. Baisus krašto skur-das ir vargas jiems nežinomas. Čia viskas nudažoma visdi ki-tokiomis varšomis. Kraštas su dviem pasauliais.

Kitą dieną užsimaunau pama-tyti, kaip gyvena turtuoliai. Taxi veža per jų rezidencinį rajoną ir aiškina vietas bei na-mus kas juose gyvena. Gražu. Labai panašu į mūsų Beverly Hills rajoną, daug matytų na-mų, gal net tą "slauinį" vietą pralenkia. Įvairi ir įdomi ar-chitektūra, gražūs fasadų or-namentai, kolonos ir plauki-mo baseinai, kuriuos supa so-dai bei gėlės. Švara lyg būtų visai kitas, kitu vardu miestas. Čia, žinoma, dirba daug tarnų veik už skatikus. Matau, iš-lipa iš gražių amerikietišku mašinų jų savininkai. Visi išsi-pustę, gražiai apsirengę. Bet kiek čia tokių yra? Vietiniai sako, kad tik 25 procentai.

Slampinėju gatvėmis ir ne-atsistebiu, iš kur tie aukso ir sidabro išdirbiniai. Visos tos krautuvės priklauso daugiau-sia žydų kilmės žmonėms. Vie-ną tokią krautuvę aplankius, pardavėjas manimi susidomė-jė, iš kur aš būsiu. Pasisakius kad lietuvis, jis labai jau lau-žytu akcentu užklauso: — Tau kalba lietuviškai? Nors man pradėjus lietuviškai kalbėti, jam tos kalbos gerokai trūko. Sakosi, kad pamiršęs. Kadai-se gyvenęs Kaune.

(Bus daugiau)

balandžio 28 d. Lietuvių klubo salėje. Žinome, kad pietūs bus skanūs. Mūsų lietuvių paty-rusios virėjos su visais priedais prieinama kaina. Pietūs prasi-dės 12 iki 3 val. p. p. Atvyksta iš Chicagos Balfo Centro valdybos atstovas p. Janušas, tars žodį šalpos reikalais. Pajvairinti tą svarbų subuvimą po pietų suloš-dviejų veiksmy komediją "Pra-keiktas laiškas" Juozas Nemunė-lis. Vaidintojai: Juozas Petrus-ka, Salomėja Petrauskienė, Pranas Tamkus, Klemensas Juš-kevičius ir Algirdas Kvečas, ak-toriai tai lietuvių šaukių klubo nariai. Būtų gerai bilietus įsi-gyti iš anksto L. klube ar prie durų. Balfo 85 skyrius maloniai kvie-čia visus dalyvauti pietuose. Zvalgās

● Dvylika brolių vienoj lo-voj miega. (Tekinio stipinai)

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažų deimantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas žurgalais, kaip konietėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovaidžiuose savaioja, juokauja ir verkią poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaidinimai, ZVAIGZDETO NAKTYS. Didelio for-mato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Eilėgijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Juze, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilijų rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Karys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTĖ. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilės", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santravas, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl.; \$3.00.
11. Stasys Santravas, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščiai, 92 psl., \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS - SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti pašto, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DR. KAZYS GRINIUS

A PSIMINIMAI IR MINTYS

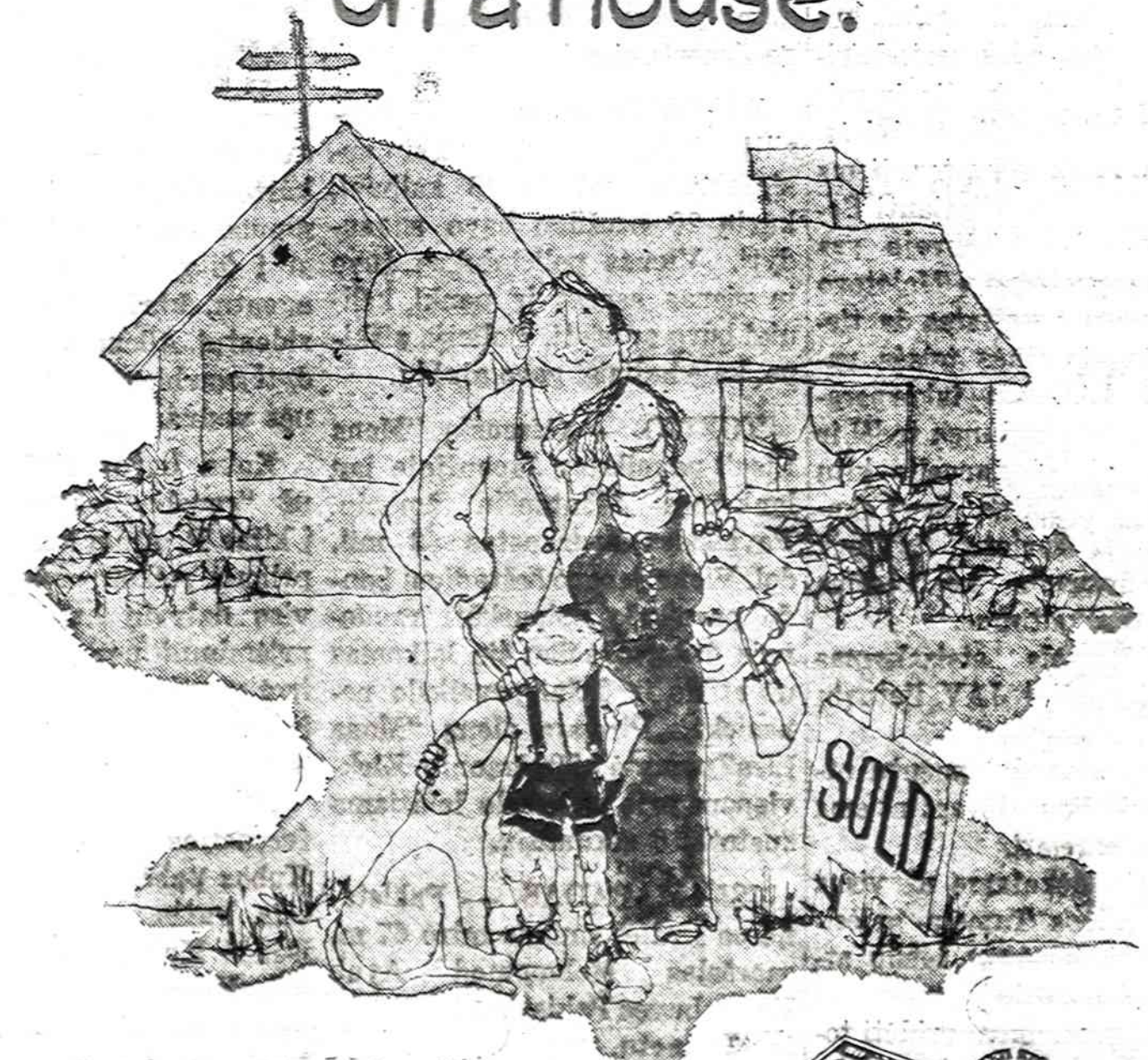
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Grinio Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą, reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Tarp pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįspėta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

Bonds are for saving up for a down payment on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, APRIL 22, 1974

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4%
EARN UP TO **7 1/2%**

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

NAUJIEŲ VAJUS JUBILIEJINIAIS METAIS

PADVIGUBINTI SKAITYTOJUS

Pirmųjų dviejų vėjus laikotarpį tikslai — talkos būdu nugalėti sunkumus nepastovios ekonomijos bei nepalankių sąlygų laikotarpyje ir pasi-ruošti bei teikti įėjus tolimiesiems darbams — daugelio skaitytojų bei tau-tiečių buvo teisingai suprasti ir įvertinti.

Paskelbus vėjų ne tik dovanos, bet ir teigiami atsiliepimai, atgarsiai ir padėsinimai kėlė geras darbo nuotaikas, dargi draugiškai kitus mo-jant. Visa tai buvo nepaprastos reikšmės reiškiniai. Jie suartino skaityto-jus tarpusavyje ir sustiprino ryšius su bendradarbiais ir darbuotojais, taip pat suteikė naujų jėgų. Žinios ir žinutės apie tolimiausias vietas ir jose esančius asmenis buvo tarsi rankų paspaudimai juntant ir rodant lietuviš-ko gyvenbės bei meilės spaudai pulsą, sudarant grandinę tolimiesiems dar-bams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvišku reikalo renesanso.

Todėl šiais jubiliejiniais metais, švenčiant 60 metų sukaktį, Naujienų vadovybė ir Vėjus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir visus lietuvi-us pasekti pirmųjų platintojų ir pirmųjų skaitytojų pavyzdžiais suaktyvinti pastangas ir bendromis įėjomis pasiekti sunkų, bet įmanomą tikslą — PA-DVIGUBINTI NAUJIEŲ SKAITYTOJUS.

Gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas skaityti.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienos metams — 24.00, pusei metų — \$13.00, trimis mėnesiams — 7.50, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vie-tose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vienam mėnesiui — \$2.50. Užsienioje — \$25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

- ☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsisakiusiam naujam skaitytojui.
- ☐ Užsaku Naujienas savo kaip dovaną proga.
- ☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums neeriktų siųsti raginimo.
- ☐ Vėjus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su-sipažintų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

ŽINIŲ ŽINELĖS IŠ KALIFORNIJOS

Balandžio pirmoji savaitė — kelio savaitė. Penktadienį trumpas susijimas Santa Barbara mieste ir vizitas solistei Vincei Jonuškaitei - Leskaitienei. Šioje kelionėje man tik vaizdojo malonumas ir įdomus pasisvečiavimas, gi šio vizito sumanytoja — Petronėlė Orinitaitė. Ji panorėjo savo nuo seniai pažįstamą dainos menininkę aplankyti ir padėkoti už atsiųstas gėles kovo 24 d., kai Los Angeles Tautiniuose namuose buvo įteikta rašytojai Dirvos novelės konkurso premija.

Balandžio 6 d. įdomu ir linksmu buvo pabraidyti po šiauriniu Sierra kalnų pusnyčius. Apie 180 mylių nuo San Francisco pavaziavus, netoli Tahoe kalnų ežerų, grupė San Francisco ir Berkeley lietuvių pramogavo — vieni slidinėjo su "sky", kiti su rogutėmis nuo kalnų į pakalnę leidosi. 8-9,000 pėdų aukštyje dar tiek daug sniego, jog kai kur vasarnamių tik kaminai matosi.

O jau balandžio 7 d. po vidurdienio vėl Los Angelėj, Tautiniuose namuose visuomenininko Antano Mažeikos pasveikinimo vaišių ir prakalbų pavakare. Sukviesta keliasdešimt losangeliečių. Rengėjai: Stela Batkienė, anais praeities laikais, kai Nora Gugienė redagavo Naujienų moterų skyrių, daug bendradarbiavusi Naujienose, jos vyras Antanas Batkus; Sofija Waitė — tautininkų organizacijų veikėja ir jos vyras Harry. Programai vadovavo Adelė Nausiedienė, kuri taip pat anais laikais bendradarbiavo Naujienose, moterų skyriuje bei rašydavo korespondencijas.

Antanas Mažeika dar jaunas ir veiklus vyras. Šia sueiga atžymėta jo 58 metų amžiaus. Veikia jis Amerikos Lietuvių Taryboje, yra Liet. Bendruomenės taryboje, Tautinėje Sąjungoje, skautuose ir kitose organizacijose. Adelė Nausiedienė publikai pastebėjo, jog A. Mažeika yra asmuo, kurs nepasako "ne" — kur kviečiamas, kur mato lietuviams naudą, eina ir dirba.

Alena Devenienė kalbėdama pastebėjo ir priešingą — girdi, A. Mažeika atvejų atvejais pasako ir "ne". Todėl losangeliečiai jį išrinko į Liet. Bendruomenės tarybą, nes jis drįsta pasakyti "ne", kai bendruomenė sukama nebendruomenišku keliu.

Pagerbta ir Vanda Mažeikienė, kuri, be kitų organizacijų pareigų, neša ir Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdybos nario našta.

Buvo paskelbti raštu gauti sveikinimai Lietuvos gen. Konsono J. Bielskio ir kitų. Trumpana Mažeikos sveikinimus Mažeikams pasakė: dr. P. Pamatis, architektas Mulokas, dr. M. Devenis, B. Dūda, p. Balceris, V. Čekanauskas, V. Gily, J. Ralibys, A. Skirius, J. Petronis. Jie kalbėjo įvairių losangeliečių organizacijų vardu.

Rengėjų vardu kalbėdama Stela Batkienė pabrėžė, jog šis A. Mažeikos pagerbimas yra lokalinis, jei būtų išanksto skelbta viešai, tai Mažeika būtų sveikinamas kaip tautos atstovas.

ANTANAS MAŽEIKA
kalba viename losangeliečių susirinkime
Foto L. Kanto

kinta iš daugybės lietuvių kolonijų. Sofija Waitė kalbėdama pažymėjo, jog gerbtini visuomenės veikėjai, kol gyvi, o ne tada minėtini, kai jau mirę.

Puikūs buvo tėvui sveikinimai ir Mažeikų vaikų — duktės Ilmos ir sūnaus Antano.

Kazys Prišmantas, praeitais metais pirminkavęs Liet. Bendruomenės L. A. apylinkė, kai Los Angeles Times dienraštis kovo 10 dieną išspausdino straipsnį apie okupuotą Lietuvą, pasiuntė straipsnio autoriui Murray Seeger laišką su padėkos žodžiais. Laiškas persiustas į Maskvą, kur minimas korespondentas dabar reziduoją. Gautas iš jo atsakymas. Tris kartus korespondentas prašęs leidimo nukelti laišką iš Maskvos į Lietuvą, bet vis būdavo atmetami jo prašymai. Kai šįmet leidimą gavo, teleista buvo jam tik Vilniuje pabūti. Žavisi tas korespondentas lietuvių atsparumui sovietų priespaudai ir meile lietuvių kultūrai. Panašią korespondenciją su minimu Maskvoj gyvenančiu korespondentu yra užmegzusi ir kitos lietuvių organizacijos.

Naujų knygų viršelius piešė moterys dailininkės: M. Žimantienė-Biržiškaitė A. Norimo knygai "Miršta tik žmonės" ir J. Leškienė J. Kaributo kelionių aprašymams. J. Kaributo knyga spausdinama Brooklyn, N. Y., vienoje spaustuviėje, o ne Bostone, kaip per klaidą aną kartą rašyta.

Sofija ir Mikas Užemekai, 1930 metų depresijos laikais iš Lietuvos išvykę į Kanadą, dabar gyvena Kalifornijoje. Nuo seniai prenumeruoja ir skaito Naujienas. A. Mažeikos pagerbimo popietėje teko ilgiau su Sofija Užemekiene pasikalbėti. Ji iš Skuodo — Mažrimaitė. Dabar, kai tik paštas neatneša Naujienų, tuoj telefonu skambina į pašto direkciją ir tas dažnai pagelbsti, jog dienraštį pradeda vėl reguliariai atnešti.

Iš okup. Lietuvos gautame laiške viename kaliforniečiui rašoma: "Pasisveikinu su Antanu Miškiniu, bet jis man atrodo kažkoks praskydytas, aukštos apie save nuomonės. Labai aukštos apie save nuomonės ir J. Paukštelis. Dabar švenčiama jo 75

metų sukaktis. Spaudoje kelia mas ant šakės. Skystai nurašo ir Julius Butėnas. Jis viską prisimena, tik gal ne taip kaip buvo. Tai tokios rašytojų atestacijos eilinio skaitytojo iš pavergtos Lietuvos. J. Paukštelis "Gimtajame krašte" atidavė kompartijai savo duoklę, išpeikdamas nepriklausomą Lietuvą ir išgirdamas okupacijos laikus bei besidžiaugdamas, kad jį karo audros neišsiuntė iš tėviškos.

Gina Čapkauskienė, dainininkė solistė, koncertavusi Australijos lietuvių kolonijose, pakeliui į namus sustojo Kalifornijoje. Balandžio 21 dieną dainavusi losangeliečių publikai, gegužės 5 dieną koncertuoja San Francisco ir apylinkės lietuvių parengime.

Lawrence Welk, populiarus TV ir šiaip pramogų orkestro dirigentas, persirites per 70 metų amžių, ateinančiame sezone planuoja, kaip amerikiečiai sako, "slow down". Nebeturėsiąs savaitinių TV programų, o tik retkarčiais išsisiųs prieš publiką su specialia programa. L. Welk yra multimilijonierius, antras po Bob Hope iš TV ir scenos darbuotojų. Welk yra So. Dakotos fermerio sūnus. Strasburg, jo gimtoji gyvenvietė, turi tik 400 gyventojų. Įvažiuojant į šį kaimelį yra didelė lenta su įrašu: "This the Birthplace of Lawrence Welk".

Pašto įstaigoje Lawrence Welk portretas kabo šalia prezidento Nixon paveikslė. Lawrence Welk praturtėjo ne vien iš muzikos biznio, bet ir iš nekilnojamo turto, apartamentų ir kitokių investicijų. Į gyvenimą jis išėjo ne keturių skyrių pradžios mokyklos nebaigęs ir jokiame muzikos mokykloje nesimokęs.

Disneyland pramogų įstaiga Kalifornijoje ir Floridoje tvarko ir joms vadovauja Walt Disney Productions, Inc. Disneyland įsteigėjas Walt Disney miręs, bet testamentu ir sutartimis prieš mirtį taip patvarkė, jog šeimai, pavadinamai "Retlaw" kompanija, per 50 metų Walt Disney Productions turi mokėti tam tikrą nuosimtį nuo pelno. Walt Disney šeimai už 1973 m. išmokėta \$1,160,463, gi bendros Disneyland pajamos buvusios \$18,176,673. Šeima, kaip biznierių pridengta "Retlaw" kompanijos vardu, bet jei tą žodį skaityti iš dešinės į kairę, bus — "Walter", o tai vardas Disneyland sumanytojo.

J. Klauseikis

◆ Žaidė raidė po šilą skraidė, žarnas paliko, pati namo parsuko. (Šautuvas)

◆ Išleidau kvieslį svečio pakviesti, svečias atrūksta, o kvieslys visai negrįžta. (Šūvis ir šautuvas)

◆ Žirgas tvarte, žirgo uodega lauke. (Kalavijas)

◆ Lino liemuo, akmens šaknys, medžio viršūnė. (Tinklas)

Skaitytojų Balsai

MANO PRISIMINIMAI IR SVEIKINIMAI

Sveikinu Naujienas, sulaukusias 60 metų sukaktį. Aš jas skaityti pradėjau prieš 60 metų nuo pat pirmojo numerio, nuo pat jų užgimimo 1914 m. Tada gyvenau Rochesterijje, New Yorko valstijoje ir iš ten pradėjau rašyti korespondencijas pasirašinėdamas "Lietuvos lakštingalos" slapyvardžiu.

Mane traukė būti arčiau Naujienų, todėl 1920 m. apsigyvenau Chicagoje ir tik 1943 m. išvykau į Detroitą. Čia irgi įsijungiau į visuomenės veiklą, bendradarbiau Naujienose, jų platinimą ir propagavimą. Gal kam ir nepatiko "Detroito senio" korespondencijos, bet jų faktai visuomet būna teisingi.

Laikau už didelę garbę priminti ir prisiminti, kad mane a. a. dr. Pijus Grigaitis paskyrė specialiu korespondentu į 1926 metų ACWA unijos konvenciją Montrelio mieste, Kanadoje. Mano korespondencijos iš ten tilpdavo kasdien Naujienose visą konvencijos savaitę. Tada buvo įdomūs laikai, darbininkų kovos už savo gerbūvį metai. Jau tada daugelyje organizacijų ir unių siautėjo komunistai. Naujienos, kaip ir dabar, visą laiką buvo prieš juos.

Aš užaugau su Naujienomis ir pasenau su jomis. Vaziuoju jau 83-čius metus. Bet Naujienos nepaseno, o yra jaunos ir žvalios, kaip kad mes jauni buvom. Jos nesena ir eina kartu su gyvenimo įvykiais, juos įžvaliai aptardamos, komentuosdamos, darydamos logiškas išvadas.

Ypatingai dėmesio verta Naujienų atyda pavergtos Lietuvos ir jos žmonių reikalams. Gerai, kad demaskuoja įvairių įvairiausių imperialistinio okupanto bendrininkus. Linkiu Naujienų štabui nepailsti, eiti šviesos ir tiesos keliais. Prie jūsų didelių darbų

KAM GARSINTI TOKIUS POETUS?

Anglijoje gyvenantis poetas Vladas Šlaitas, neretas svečias savo eilėraščių p. K. Bradūno redaguojamame "Draugo" kultūriname priede. Kyla klausimas, ar dera tokį poetą garsinti vienuolių marijonų spaudoje, kuris savo "nukaltus" eilėraščius spausdina Lietuvos okupuoto lietuviškai leidžiamoje spaudoje?

Ir kai neseniai Clevelando "Dirva" parašė, kad sunku suprasti Vlodo Šlaito geidulį publikuoti ten, atseit, okupanto komunistinėje spaudoje, tai jo ginti išėjo okupanto patikėtinių redaguojamas "Gimtas kraštas" (sausio mėn. 31, 1971) ir pikčiausia ironija iškonevėkė "Dirvą", apšaukdamas, kad ji pačiu primityviausiu būdu puola ir niekina žinomą išeivijos poetą Vladą Šlaitą ir kad ji iškreipianti laisvės sampratą.

Ar p. p. redaktoriai neturėtų laikytis principo: nereklamuoti laisvoje lietuvių spaudoje tokių

aš jungiuosi savo kuklia 10 dol. auka Naujienų paramai.

Ksaveras J. Semaška
Yale, Mich.

išeivijos poetų bei rašytojų, kurie drįsta publikuoti savo vardą okupanto spaudoje. Tuo labiau turėtų būti apdairūs tėvų marijonų samdomas, redaktorius p. K. Bradūnas, kad negarsintų "Draugo" kultūriname priede Vlodo Šlaito, kai jis save garsina okupanto tarnų leidžiamoje "Pergalėje".

Man rodos, kad šia savo pastaba išreiškiu principinį nusiteikimą ne tik "Dirvos", bet ir visos lietuviškos patriotiškos išeivijos. Labai gaila, kad Vladas Šlaitas prieš porą ar trejetą metų buvo Chicagoje lietuviškos patriotinės visuomenės iškiliai kaip poetas pagerbtas, o jis ją apylė.

V. P.

"NAUJIENOS" KIEKVIEŅO
LIETUVIO
DRAUGAS IR BIČIULIS

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vlado Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$2.00

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitio paraštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvą, bet ir Lietuvos valdymą, Lietuvos valdymą laikotarpį, pažintiesiems žmonėms tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitio knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čeki arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

Jei jūs įnešite \$250 į savo taupymo sąskaitą, gausite vyrišką arba moterišką lietsargį pasirinktinai spalvos, automatiškai išsiskleidžiantį. Pasinaudokite ta proga kol dar neišsibaigė numatytas išdalinti kiekis.

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos principu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokto amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalė apdraudus mokeskis \$2.00 ir metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis Dėdė Serna asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražią istoriją. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasisveikinti nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kievieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Naujienuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Griauna nepriklausomybės idėją

Okupuotoje Lietuvoje komunistai turi daug įvairių būdų ir nesklaidumų su lietuviais. Spauda, propagandistai, poetai ir vaidintojai stengiasi įtikinti lietuvius, kad dabar daug lengviau ir geriau gyventi, negu nepriklausomos Lietuvos laikais, bet gyventojų iki šio momento okupantas nepajėgė įtikinti ir negali jų suvaldyti. Dar sunkiau okupantui juos pavergti. Jie nebetiki tais dideliais ateities planais, nesirikiuoja į spartaolius, o lietuviškas lenktyniavimas Maskvos visai netenkina. Gudai yra didesni lenktyniautojai, negu lietuviai.

Iš pastangų, leidžiamų pinigų ir nepaprastai smarkaus spaudimo į komunistų partijos institutus ir gamina- mos makulatūros matyti, kad vienas svarbiausių klausimų okupuotoje Lietuvoje yra krašto nepriklausomybės reikalas. Pirmos okupacijos metais rusai pravedė "rinkimus" ir "liaudies seimą", o pastarasis nusiuntė delegaciją į Maskvą prašyti Stalino, kad įjungtų Lietuvą į Sovietų Sąjungą. Lietuviai žino, kad tas "liaudies seimas" buvo pasityčiojimas iš lietuvių, o ta delegacija į Maskvą buvo grynai sovietinio imperializmo padaras, o ne lietuvių, norėjusių prisijungti prie didelės Sovietų Sąjungos. Sovietų santvarka lietuvių netraukė.

Okupantas jau trečias dešimtmetis bando ištraukti iš jaunimo nepriklausomos Lietuvos idėją. Kad lietuvių tauta galėtų nepriklausomai tvarkyti savo reikalus — rusams yra pati pavojingiausia mintis. Jau pirmais okupacijos metais nepriklausomybės minčiai griauti buvo įkintytos pačios svarbiausios okupanto ir kvilinginės jėgos. Juozas Žiugžda gavo nekontroliuojamas pinigų sumas partijos institutui organizuoti, kurio tikslas buvo paruošti dokumentus, griaunantiuos nepriklausomybės idėją. Žiugžda surinko visus komunistų partijos leistus atsisakymus, dar kita tiek paruošė įvairių falsifikatų, kuriais jaunimui bandė įrodyti, kad nepriklausomos Lietuvos visai nebuvo. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas, rašo, buvo priklausomas nuo vakarų imperialistų. Visą nepriklausomybės laikotarpį lietuviai kraštą valdė pagal vakariečių nurodymus.

Lietuvos jaunimas nebetiki Juozo Žiugždos paruoštais klastojimais. Prieš porą metų okupantas investavo dideles sumas pinigų, įpareigojo K. Navicką paruošti dar vieną studiją tuo pačiu klausimu. Jis parašė knygą "Lietuva ir Antantė", kurioje rusams paskelbė žmogelį įrodinėja, kad nepriklausoma Lietuva nebuvo nepriklausoma. Jis bando lietuvius įtikinti, kad šiandien, kada lietu-

vis negali kojos iš Lietuvos iškelti, kraštas yra daugiau nepriklausomas, negu buvo 1918—1940 metų laikotarpį. Be Navicko, kitą studiją paruošė ir knyga išleido Robertas Žiugžda, pirmojo Žiugždos sūnus. Jo knyga vadinasi "Po diplomatijos skraiste". Nei Navicko, nei Žiugždos knygos lietuvių neįtikino. Nepriklausomybės idėja gyveno ir mirė Romas Kalanta, tą pačią idėją kėlė ir Simas Kudirka. Kaip Kalantos, taip ir Kudirkos idėjos lietuvių jaunimo tarpe šiandien yra plačiau komentuojamos, negu Žiugždos pagaminti lietuviškos praeities klastojimai.

Šiomis dienomis Vilniuje išleista dar viena speciali studija nepriklausomybės idėjai naikinti. Šią studiją paruošė jau nepriklausomoje Lietuvoje 1925 metais Alytuje gimusi Regina Žepkaitė. Kelis metus ji pastudijavo Vilniaus universitete, pamatė, kad mokyklos suole karjeros nepadarys, tai persimetė į partinius institutus. Pamokytavusi porą metų lietuviškame kolchoze ir pamačiusi, kokį vargą vargsta lietuvis mokytojas, 1959 metais ji įstojo į komunistų partiją ir prisijungė prie lietuviškos praeities klastotojų. Pagarsėjusių praeities klastotojų Žiugždų įtakoje, ji parašė knygą "Lietuva tarptautinės politikos labirintuose".

Be visos eilės kitų dalykų "istorikė" Žepkaitė šitaip Lietuvos jaunime griauna nepriklausomybės idėją:

"Tik sužlugus imperialistinių valstybių pastangoms atstatyti Rusijoje kapitalistinę santvarką, buvo atsisakyta "vieningos ir nedalinamos Rusijos imperijos" gynimo. Tik tada imperialistinės valstybės pakeitė savo politiką ir Lietuvos bei kitų Pabaltijo valstybių atžvilgiu. Reikalavimą sugrąžinti atsilikusius kraštus atgal į Rusijos imperijos sudėtį pakeitė siekimas įtraukti tuos kraštus į kovą prieš tarybų Rusiją, paversti juos antitarybinio pactedarmu. Tik tada imta kalbėti apie nepriklausomybę. Tuo tikslu imperialistinės valstybės teikė paramą ir Lietuvos buržuazijai. Ši parama ir nulėmė Lietuvos buržuazijos pergalę prieš darbo žmones, siekusius tarybų valdžios Lietuvoje, ir padėjo jai įsitvirtinti valdžioje" (Vilnis, 1974 m. bal. 16 d. 2 psl.).

Ne "tik tada" pradėta kalbėti apie Lietuvos nepriklausomybę, kaip rašo naujai iškeptoji "istorikė" Žepkaitė, bet trim dešimtmečiais anksčiau, kai Lietuvos politinės grupės formulavo pagrindinius savo programos dėsnius; dviem dešimtmečiais anksčiau, kai visa Lietuva sukilo prieš rusų caro administraciją ir reikalavo teisės tvarkyti savo reikalus. Visoje eilėje Lietuvos vietovių lietuviai tą teisę patys ėmėsi.

Niekus Žepkaitė pasakoja, kai ji tvirtina, kad imperialistinių valstybių parama nulėmė "Lietuvos buržuazijos pergalę prieš darbo žmones". Žepkaitė buvo dar negimus, tai ji negalėjo žinoti. Tikrovė buvo visai kitokia, negu klastos institutu jai pakišti šaltiniai sako. Lietuviams nereikėjo kovoti prieš drabininkus, nes didelė darbininkų dauguma gynė Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvos darbininkai ir valstiečiai, aukštaičiai, žemaičiai ir dūkai stėjo kovon ne prieš darbininkus, bet prieš įsiveržusias raudonosios armijos hordas. Ne buržuazijos Juozapavičius žuvo ant Alytaus tilto, bet paprastas Lietuvos sūnus, gynęs Dzūkiją nuo įsiveržusių rusų, gynęs Žepkaitės tėvus nuo bado, ligų ir pražūties.

Žepkaitės, mintančios okupanto pinigais, gali klastoti nepriklausomos Lietuvos praeitį, bet Lietuvos nepriklausomybės idėjos lietuvių tarpe jos neišnaikins.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

POVILO P. DARGIO KALBA SUKAKTUVINIAME BANKETE

Povilas P. Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos prezidentas, 1974 metų balandžio 21 dieną iš Pittsburgho atskrido į Chicago, kartu su šimtais čekagiečių dalyvavo Beverly Country Club salėse vykusiam Naujienų 60 metų sukakties minėjime ir minėjimo dalyviams pasakė tokią kalbą:

Didžiai Gerbiamosios ir Gerbiameji šios šventės dalyviai!

Džiaugiuosi, galėdamas kalbėti šiam skaitlingame ir gražiam bankete, kada pirmasis lietuviškas dienraštis Amerikoje — Naujienuose — mini savo 60-ties metų sukaktį. Esu ne tik ilgalaikis Naujienų skaitytojas, bet ir artimesnis šio dienraščio giminei, mat, praeityje esu buvęs Naujienose "Pittsburgho skyriaus žinių" redaktorium. Tat nebūna jums visiems žinomas mano sentimentas, kuris atvedė mane į šio vakaro malonų visų susitikimą.

Naujienos 1914-tais metais išėjo į gyvenimą nelengvai ir laikraščio pasirinktas kelias buvo ne iš lengvųjų. Ginti sąžinės laisvę, skelbti toleranciją, mokyti ir skiepyti demokratinių supratimą ir laikymosi — tai buvo Naujienų pasirinktas kelias. Tačiau į tokį platų ir garbingą kelią naujagimės Naujienos išėjo su labai nedideliu kraiteliu, tik su \$15,000 kapitalu.

Kas gi buvo tas didysis variklis tam neturtingam naujagimiui laikraščiu? Neabejotinai laikraščio didžiųjų varikliu buvo redaktorius ir jo bendradarbių liepsnojantis noras gaivinti lietuvių, ką ugdyti, stiprinti — kad atsidūręs išsivijoje Amerikoje, lietuvis sentautotų, nenubrėžtų nuo savo tautos. Šio tikslo siekiant liberalinių kelių, Naujienos buvo tikras "liaudies universitetas", iš kurio, kilo labai gyvai ir siekimas Lietuvai laisvę.

Naujienos, pradėjusios nedi-

deliu kračiu, rodos, ir šioje savo sukaktyje nežada didžiulius milijonais medžiaginiu turto, dolerių. Tačiau tikrai gali pasididžiuoti milžiniškuoju žinių, pamokymų, švietimo kapitalu, kurį kaupė per 60 metų savo skiltyse ir čia pat dalino savo tautiečiams: kam lietuviškosios gyvybės palaikymui, kam ūgiui į gerbūvį, kam į mokslo kelius, o visiems negailėjo raginimo — eiti "vien takais dorybės" kartojo — atmintiną "vardan tos Lietuvos vienybė tezydi".

Dienraštis Naujienuose savame 60-ties metų gyvavimo kelyje ir rotaciniame greityje liko gražioji ištikimybės tam, kuo pradėjo. Laikraščio vedamieji ir visa kita, pradžioje ir dabar buvo ir tebėra lengvo stiliaus, suprantama kalba, tad daugeliui — mums yra prieinami, daugeliui ir įtaką padarė ir dabar tebedarantieji. Virš visko, Naujienos liko aiškios su žiniomis su įtaigomis, su rūpesčiu ir viltimi į Lietuvos nepriklausomybę.

Prie viso to reikia dar pridėti tai, kad Naujienuose visą laiką yra buvusios palankios Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, tokios tebėra ir šiandien, ir, kai jau paminėta Lietuva ir SLA, t. y. "lietuvių respublika Amerikoje", reikia prisiminti gyvą ir Naujienų elementą, žmones, kurie rodė laikraščio kryptį, kurie ir lėmė visą darbą ir pasisekimus. Tie žmonės buvo su giliu išmanymu, didele valia ir jautriu lietuviškos pajautimu.

Vienas tokių žmonių — Naujienose buvo Dr. Pijus Grigaitis, pirmasis šio dienraščio redaktorius, redagavęs šį laikraštį 55-rius metus, t. y. redagavęs nuo Naujienų gimimo iki 65 metų išlikto širdies smūgio.

Džiaugiuosi progą minėti čia Dr. Grigaitį, kai politiniame ir visuomeniniame gyvenime ne tik susitikdavome, bet neilnuose darbuose ejom ranka rankon, pečius petin, kad ir nebūdami vienos pasaulėžiūros, nebūdami vienos politinės afiliacijos žmonės.

Mano akys Dr. Grigaitis buvo trijų plotmių žmogus: politikas, visuomenininkas ir laikraštininkas, ir visose plotmėse išsiskiriantis savo būdu (charakteriu) ir gabumais. Čia norėčiau pabrėžti jo būdą, išsiskiriantį kietumu, išsiskiriantį pasigėrėjimu. Ko jis kartą gyvenime tvėrėsi ar ką pasiekė, to jis jau nebepaleido iš savo valdos iki savo gyvenimo galo.

Jei Naujienose skaitome žadintimus anais laikais prieš Rusijos caristinę priespaudą ir dabar prieš tos pačios Rusijos ko-

munistinę priespaudą kovoti, kovoti iki pilnos laisvės laimėjimo Lietuvoje, tai čia buvo Dr. Grigaitis balsas, o šiandien jo paties tebegyvuojanti dvasia. Kai 1940 metais raudonoji Rusija okupavo Lietuvą, po to Amerikoje įkūrėme Altą ir visomis jėgomis reiskėme protestus prieš tokį tarptautinį kriminalą, tai Naujienose ir Altoje Dr. Grigaitis buvo virtęs tikruoju protestų varikliu ir Lietuvos laisvės žygį tikruoju vadu. Naujienos buvo pati didžioji tribūna, iš kurios skambėjo laisvės reikalavimas Lietuvai ir nepaliaujanti apeliacija į visus lietuvius remti Altos darbą, žygius, kovą. Dr. Grigaitis buvimas Altoje nuo pat jos kūrimo 1943 metais Pittsburghe, Pa., kurio sukūryje teko būti ir man asmeniškai, buvo labai naudingas, kad jis — Grigaitis turėjo draugus demokratų partijos vadovybėje ir aukštesios valdžios sluoksniuose Washingtono. Tai labai padėjo skiant kelią audiencijoms į Baltuosius Rūmus pas pačius Amerikos prezidentus: Rooseveltą, Trumaną, Kenedį. Rezoliucijos ar memorandumai Amerikos vyriausybės išmintingiausiai buvo paruošiami Dr. Grigaitio. Jis būdavo pirmasis kalbėtojas audiencijose pas prezidentus. Tėnka čia pažymėti, jog ir šiandien mes pasigendame panašių audiencijų, kurias turėjome Dr. Grigaitio sekretoriavimo metu Altoje.

Su dėkingumu turiu pareikšti čia viešai, kad Naujienų redaktoriaus rekomendacija ir aš pats esu tapęs "National Chairman of Lithuanian Democratic Committee".

Esu minėjęs Naujienų palaikumą Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Tai vėl nuopelnas buvo Dr. Grigaitio, kuris ir Susivienijime turi ilgą — daugelio metų — darbo vagą, būdamas pastoviosios švietimo komisijos labai pastoviu pirmininku. Čia jis pasirodė buvęs ne tik kompetetingu pirmininku, bet ir kovotoju. Kai 1930-tais metais Chicago seime, skaitlingiausiam SLA seime (per 500 delegatų), komunistinis sparnas norėjo įimti visą kontrolę Susivienijime ir savo rankas, tai Naujienos ir jų redaktorius buvo veikliausi pasipriešintojai toms komunistinėms užmačioms. Čia ir vėl noriu paliudyti asmeniškai, kad Naujienos Daktaro Grigaitio vadovybėje, kaip, kad dabar Martyno Gudelio vadovybėje, buvo ir tebėra mano asmeniškai darbu rėmėjai, kai Susivienijime esu pirmininkavęs eilę metų. Turėjęs ir dabar tebeturįs "tėklius Naujienų redaktorių visuomeniniais bičiuliais, šiandien aš džiaugiuos ir didžiuliuos.

(Nukelta į 5 psl.)

IŠEIVIO DALIA

Rašo JUOZAS KAPACINSKAS

46

Galiu prisitarti, kad ir man tas suteikė nemažą atgaivą, o gyvenimui prasmės. Darbovietėje nusi- dirbi, pavargsti, bet po darbo įsitrauki į sau mėgstamą užsiėmimą ir užmiršti rūšcia, pilką darbininko kasdienybę, jautiesi kam nors reikalingas. Dėl to verta buvo pavargti, pasimokyti. Ir tas man daug padėjo grumtis su gyvenimo kliūtimis. Jei to neturėtum, sudirbtum žemėn...

EUROPOS IR AMERIKOS MOKYKLŲ PASTEBETI SKIRTUMAI

Dar norėtusi pateikti keletą epizodėlių, ką esu patyręs bei pastebėjęs vakarinėse mokyklose, kurias Lietuvoje ir telankiau. Koks skirtumas tarp mokyklos ar mokytojų Europoje ir Amerikoje? Klausimas gali atrodyti keistas ir netgi naivus. Tačiau skirtumą tarp sistemų pastebėjau labai didelį. Amerikoje mokyklomis man patiko: čia vyrauja demokratine mokykla dvasia.

Prisimenu kai kuriuos Europos mokytojus, kurie diktavo dėstomą dalyką, nekreipdami dėmesio, ar klausytojas spėja ir ar spėja užrašyti. Bet koks mokytoju pateiktas klausimas neretai baigdavosi pastaba ar pažymio sumažinimu. Amerikoje tuo atveju nusiskusti negalėčiau. Amerikietis mokytojas elgiasi kažkaip draugiškai. Jis nereikalauja jį už titulą gerbti ir su juo nuolankiai kalbėti. Mokiniys su mokytoju kalba be jokio varžymosi. Mokytojas ir mokiniys turi

daugiau noro įsijungti į bendrą aplinką, bendrauti, pasidalinti mintimis ir patarimais.

Europinėje mokykloje visokiems kontroliniams darbams duodamos temos — plačios ar siauros. Mokiniys jose suformuoja savarankiškas išvadas, atsakymus, parašo lyg studiję. Amerikoje mėgstami tik klausimai, — taip ar ne atsakymai. Amerikinė mokykla moko daryti sprendimus aiškius, tikslus ir preciziškius.

Europietis svarsto, gilina si esmę. O amerikiečiui elektros specialistui ne tiek svarbu elektros teorija, bet jis puikiai žino apie motorą.

Europinė mokykla yra daugiau idėjinė. Vokietijoje ir švietimo ministerija vadinasi Bildungsministerium (bilden — statyti, padaryti, formuoti). Amerikos mokykloje duodama profesinių žinių ir paliekama prielaida, kad pats žmogus auklėjasi. Europinėje mokykloje kartu su mokymu eina ir auklėjimas, o amerikinėje mokykloje auklėjimas iš viso yra išimtas iš mokyklų programos.

Amerikos mokykla Europos mokyklos auklėtiniai paprastai daro blogą įspūdį. O Amerikos mokyklos auklėtinis išdidžiai galvoja apie savo mokyklą. Teisūs abudu. Amerikos mokykla daug ką duoda, bet daug ko ir neduoda. Europos taip pat.

Bendrai imant, Amerikoje yra daug progų mokytis ir tiems, kurie pinigų neturi. Yra daug galimybių dirbti ir laisvalaikį mokyti.

Gal niekur pasaulyje nėra tiek progų mokytis eiliniam darbininkui, nei ir ateiviui, kaip Amerikoje. Aš ir daugelis kitų radome galimybių į aukštesnįjį išsimokslinimą, ko kitur vargu ar būtume galėję tikėtis. Amerikos mokyklų sistemoje yra daug taisytių, bet

jų sutvarkymas yra praktiškas ir leidžia kiekvienam vienu kitu laiptu pasikelti.

Amerikos mokykla talpina didžiuliuose rūmuose, kur pilna įrengimų, garžių salų, įvairių patogumų. Didelės mokyklos turi savo ir apšildomas maudy- nes. Net koridoriai nebelaikomi tik taku praeiti, o paverčiami poilsio vieta, juose daug biustų ir paveikslų.

Daroma viskas, kad mokykla būtų patogi, sveika ir patraukli. Amerikos mokykla prilygsta didelei įmonei. Ji nebėra vien klasės su keleta pagalbiniais pastatais. Šalia klasių, čia dar mokytojų kambariai, įvairios salės, laboratorijos, knygynai, bibliotekos su skaitykloms, iškilnių salės, valgyklos, raštinės, sporto halės. Pastatai gražūs, tiek išorine išvaizda, tiek vidumi.

Amerikoje, be viešųjų, yra ir privatių mokyklų, kurias steigia kas nori: privatūs asmenys, tikybinės organizacijos bei kitokios institucijos. Privacios mokyklos paprastai yra gerai vedamos, ir tai verčia gerinti ir viešąsias mokyklas.

Privaciose mokyklose, pradedant vaikų darželiu ir baigiant universitetu, reikia mokėti už mokslą, už knygas ir už kitus dalykus. Jeigu tėvai yra pajėgūs mokėti, tai vaikai gali parinkti patinkamą mokyklą. Mažiau pasiturintiems ar neturintiems tėvų jaunuoliams gali padėti tik jų išskirti gabumai. Privacių mokyklų valdžia neremia, todėl mokslas yra brangus.

Viešose mokyklose iki universiteto mokslas nemokamas. Vaikai ne tik nemokamai mokslinami, nemokamai duodamos knygos, gydytojo pagalba, priešpiečiai, bet dažnai autobusais atvežami ir parvežami nemokamai. Tačiau tokiose mokyklose kartais mokslo lygis žemesnis ar net nepakankamas stoti į universitetą.

Dėlei aiškesnio vaizdo paminėsiu apie sūnaus mokslo mokesčių aukštesnėje mokykloje ir universitete. Iš patiektyjų duomenų, manau galima bus susidaryti vaizdą, kokios yra sąlygos pasiekti aukštąjį mokslą vidutinio darbininko vaikui.

Mano sūnus mokėsi privačiose mokyklose, pradedant vaikų darželiu, ir dabar studijuojančiu universitete.

Saint Laurence High School, (5556 West 77th Street, Oak Lawn, Illinois), 1971 - 72 m. mokesčiai buvo keturi šimtai dvidešimt dolerių už mokslą; knygos ir kiti papildomi dalykai atskirai. Grojo mokyklos orkestre ir už tai reikėjo mokėti.

Northwestern University, Evanston, Illinois už 1972 - 73 m. buvo taip mokama: trys tūkstančiai dolerių už mokslą; už kambarį ir maistą — tūkstantis trys šimtai penkiasdešimt dolerių; (Frat — sor) bendromeninis mokesčiai — du šimtai dvidešimt penki doleriai; knygos ir kitos išlaidos — penki šimtai dolerių. Viso sudarė virš penkių tūkstančių dolerių.

Pasitaiko, kad privacios mokslo įstaigas remia turtingieji. Amerikoje dėl garbės, dėl populiarumo ar dėl visuomeninių motyvų turtingieji išlaiko ne tik daug mokyklų, bet ir muziejų, teatrų, laboratorijų ir t. t. Kas turi didelius pinigus, remia visuomenines įstaigas, nes šiam reikalui skiriamos sumos nurašomos nuo mokesčių.

Kam Dievas duoda, tą ir valstybė — valdžia pakatina pakilti į aukštesnę ar net aukštąją visuomenės klasę ir garbę. O tuo pačiu įamžina savo vardą geradarių eilėse.

(Bus daugiau)

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIONAS

AKIU, AUSU, NOSTES
IR GERKLIS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antrās ofissas —

8007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima liguonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET

Ofissas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis, 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, 1-5, sekmadienis, 1-5, 8-12

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIONAITĖ

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2750 WEST 71st ST.

Tel. 776-3717

Neatsiliepiu — skambinti 846-3900

Valandos pagal susitarimą.

OFISO Tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet. Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienis, 1-4 po pietų, ketvirtadienis, 5-7 val. vak.

Ofiso telefon.: 776-2880

Naujas rez. telefon.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofissas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antr., trečiadienis, 9-12 val. ryt., 1-5 val. vak. Seštadienis 24 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123

Rezid. telefon.: Gibson 8-6195

Prima liguonius pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefon. HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadienis 9-1. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: Prospect 6-5084

POVILO P. DARGIO KALBA...

(Atkelta iš 4 psl.)

Kai skaitau Naujienų praeities vedamuosius straipsnius, redaguotus Daktaro Grigaičio, ir šiuos rašomus redaktoriaus Martyno Gudelių, manau skirtingų žmonių rašytus darbus, bet vienos jiems bendros — t. y. tos pačios krypties išpažinimus. Tai gražus pastovumas pačių Naujienų, primenantis pastovų Dr. Grigaičio būdą. Kaip jau esu minėjęs, jis buvo kietas ir nenukrypstantis. Ir tai matom iš jo gyvenimo. Daktaras Grigaitis Altoje išbuvo sekretorium 35 metus, Susivienijime švietimo komisijos pirmininku 39-rius metus, ir tuo pačiu metu, bet kur kas ilgiau, t. y. 55-rius metus išbuvo vieno dienraščio redaktorium. Tas dienraštis — Naujienos.

Dr. Grigaičio tvirtas ir dinamiškas būdas iš prigimties, jo

organizaciniai sugebėjimai ir talentas kalbėti žodžiu ir raštu į minią ir rinkinius žmones, tai ypatybės, kuriomis jis yra neužmirštamas šiandien, kuriomis jo vardas ryškės ir tolimoje Amerikos lietuvių istorijoje.

Šiuo trumpu prisiminimu atiduodamas pagarba tam ilgamečiam Naujienų redaktoriui Dr. Pijui Grigaičiui, jaučiu, atiduodamas pagarba ir pačiam dienraščiui Naujienoms, su kuriomis yra dirbę tokie žymūs SLA nariai — veikėjai, kaip advokatas Kazys Gugis, Nora Gugienė, Kostas Augustas, Dr. Antanas Montvydas, Jurgelioniai, Baronas, Smolėlis, A. Vaivada ir daug kitų, esančių jau anapilyje.

Giliai jaučiu, kad šiuo prisiminimu pagerbiu ir dabartinį Naujienų vyriausį redaktorių Martyną Gudelį, ilgą laiką buvusį Dr. Grigaičio paukšmėje ir, pagaliau, lemties valandai atėjus, perėmusį Dr. Grigaičio sunkų ir atsakingą darbą.

Pagarba tebūna ir visų skyrių redaktoriams, bendradarbiams, redakcijos ir administracijos personalui.

Mano pažintis su dabartiniu redaktoriu siekia ankstyvus Lietuvos nepriklausomybės ir universiteto laikus. Ir Amerikoje besitęsianti pažintis yra be trūkio, be įlankų — yra vienas kitą suprantančiųjų pažintis ir santykis.

Šia gerąją progą dėkoju redaktoriui Gudeliui už prielankumą Naujienų skylyse Susivienijimui, už talką geru žodžiu apie SLA organizacinę gyvybę 88-rių metų amžiuje, Naujų narių iškant.

Ilgiausių metų Naujienoms su redaktoriu priešakyje!

CLEVELAND, OHIO

Clevelandiečių Aukos Lietuvos laisvinimo reikalams

Papildomas sąrašas iki 1974 m. balandžio 15 d.

\$20.—: A. ir J. Juozaičiai.

Po \$10.—: M. Aukštuolis, dr. V. Grudys, Alf. Karkliūnas, A. Kavaliūnas, J. Kazėnas, J. Kiščiūnas, V. Krivickas, D. ir M. Pautieniai (Columbus, O.), P. Tamulionis.

\$5.36: K. ir A. Atkočičiai.

Po \$5.—: J. Cijunskas, V. Cijunskas, Ant. Vedegys, M. Venclauskas, J. Zygas.

1974 m. Amerikos Lietuvių Tarybai surinkta \$27,767.58 ir \$30.— kitoms organizacijoms. Dėkojame visiems aukotojams.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

Suvalkiečių Draugija

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos susirinkimas įvyko šių metų kovo 22 dieną Hollywood salėje. Vadovaujant pirmininkui Leonui Vasileviui pranešta, kad yra rengiamas vakaras gegužės 11 d., šeštadienį, Hollywood salėje, 2417 W. 43 st. G. Joniko orkestras šokiams. Išrinkta darbšti komisija F. Vaitkus, B. Žemgulis ir P. Vilkelis, kurie ruošiasi kaip gražiau priimti viešniais ir svečiams, tinkamai pasveikinti pagerbti visas motinėles, kurios atsilankys tą vakarą prieš Motiną dieną. Kartu kviečiami visi nariai ir kaimynai smagiai laiką praleisti.

Suvalkiečių D-ja pirmiau paėmė bilietų, o dabar paskyrė \$10 į Naujienų 60 metų sukaktuvinį banketą.

Suvalkiečiai neaplenkia ir kitų. Dar paėmė bilietų ir į artėjantį metinį Sandaros banketą, kurs įvyks balandžio 28 d. Vėteranų Ballroom prie 63 gatvės ir Harlem Ave.

Buvo pranešta, kad sergą narė Anna Condux. Buvo švento Kryžiaus ligoninėje, bet dabar jau namuose sveiksta. Linkime stiprios sveikatos.

Po susirinkimo buvo gražios vaišės ir malonus draugiškas pasikalbėjimas. Linksmų pavasario dienų visiems! Kitas susi-

Apsilankiusi Egipte ponis Jacqueline Kennedy Onassis gavo progą pirmą kartą pajodinėti kuprunąguriu.

rinkimas penktadienį, balandžio 26 d. 8 v. v., Hollywood salėje. Būkite visi.

AR RAŠYTOJAI TIKI, KĄ RASO?

Š. m. balandžio 13 d. Draugo 88 m. Kęstutis Keblys straipsnyje "Į kartuves tuos nedorėlius!" kritikuoja Raudos ir Plunks. kritiką. Jis rašo, kad rašytojai nevaidmainiauja: "Jei mūsiškių vaizduojamas partizaninis judėjimas sutampa su visuomenės vyraujančia pažinra į tuos reikalus, ar tai įrodymas, kad rašytojai veidmainiauja, bijodami karčių užpuolimų "Laisvajai Lietuvai" Lietuvoj" ir "Naujienose"?

O apie okupuotosios Lietuvos rašytojus šitaip porina: "Aplamai, mes dažnai pervertinam visuomeninius ir politinius spaudimus. Net nežvelgdami į literatūrą iš anapus. Jei randam ten, kad partizanai juodi ir beširdžiai, o stribai taurūs kovotojai už žmonių gerovę, aiškiname, kad tai kalba ne rašytojas, o pakaušinė įvestas partinis revoliucijos. Gal kartais ir taip. Bet atrodė, kad ir Sluckis ir Avyžius, ir Mikelinckas, ir dar kiti rašo šitaip ne dėl to, kad taip reikia, bet dėl to, kad jie tuo tiki".

Ne. p. Kebly, tikiu, kad ir tamstelė veidmainiauja. Kas pažįsta rusiškąjį nagana, žiaurą jų sistemą, negi gali galvoti, ar rašyti taip, kaip jie galvoja. Jie už judosišką rublį parsiduoda ir tiek. Duosiu tik porą ištraukėlių, jau iš dabartinių ok. Lietuvos rašytojų rašinių:

Raudonosios armijos kariams pasirodžius Zarasuose, zarasiškiai pravirko džiaugsmo ašaromis, nusikratę smetoninio režimo. (R. Juknevičius) Arba: "Mes dėkingi rusų tautai,

kad ji tais rūšiais metais pri-
glaudė, sušildė ne vieną lietu-
vi. Šį rusų žmogaus kilnumą
apdainavo mūsų tautos lakštinga
S. Neris" (Juozas Baldauskas).

Galima būtų aibes tokių "per liukų" prirankioti. Ir argi galima galvoti, kad ok. Lietuvos rašytojai tokiems savo teiginiams tiki. Aišku, kad netiki, bet juos priverčia "tikėti" tik rusiškasis nagana. Kągi? Jau ir mūsų tarpe yra tokių kurie patys lenda į rusiškąjį bučių.

Stasys Juškėnas

● Vaziuoja rožytė užriesta nosyte, — nei vaziavo vėžių, nei arklio pėdų. (Laivas)

● Du bėga, du veja, vienas kečia rodo. (Ratai)

● Du bėga, du veja, šeši šimtai švilpia. (Arklys)

● Už arklių aukštesnis, už šunį žemesnis. (Balnas)

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai svariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Taip tešviečia Jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų Jūsų gerus darbus ir garbintų Jūsų Tėvą dangiuje". — Mato 5:16.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Tel.: GRevehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Associacijų

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS DIENĄ

IR NAKTĮ.

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIEŠTO

DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virgimia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

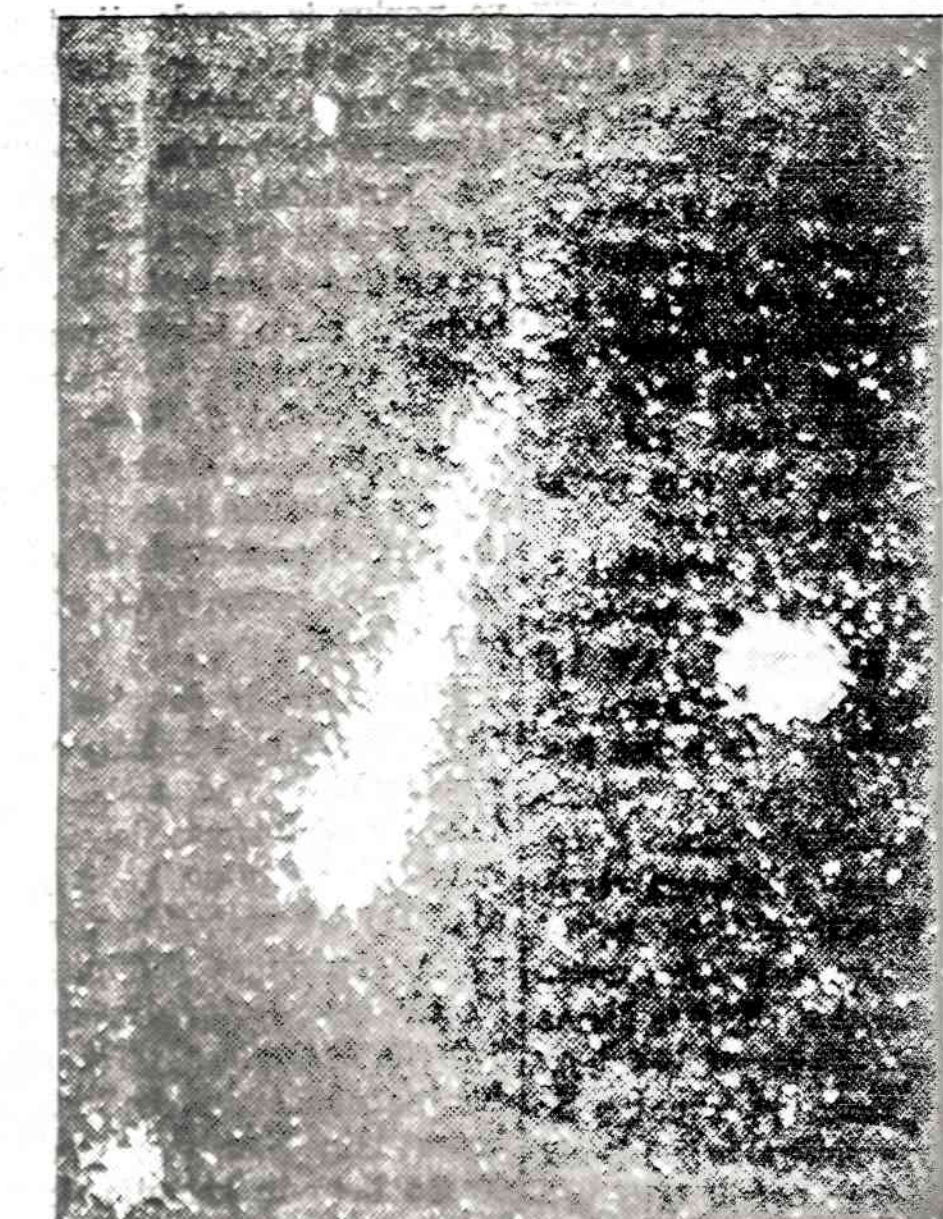

RANGE
FIRE IS
WILDFIRE

FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches all cold.
Be sure to drown all campfires,
extinguish the ashes, and draw
them again. Crush all
smokers dead ends.

Please! Only you can
prevent forest fires

Mokslininkai tyrinėja šimtus fotografijų ryšium su trumpu kometos Kohoutek pasirodymu. Čia ji matoma kairėje pusėje.

Maištingas Verby sekmadienis Čicere

Quo vadis L. Bendruomenės vadovai?

Rašo SUSIRKINĖS BENDRUOMENININKAS

(Tęsiuys)

Pagal bosų paduotą taktą, toliau kalbėjo ir kaltino: A. Markelis, A. Milūnas, P. Arstikys, E. Radvilėnė, St. Ingauis ir kiti šio maištininkų komiteto žmonės. Jie kaltino brolius be jokio tautinės atsakomybės ir krikščioniškos sąžinės: tiesiog juos kalė prieš kryžiaus, kaip prieš du tūkstančius metų fariziejai, kad kalė Kristų... Skirtumas tik tas, ne Didįjį penktadienį, bet Verby sekmadienį... Kaltinamų saleje nebuvo, o ne saviesiems balsas gauti buvo sunkiai įmanomas reikalas — tad nebuvo įmanoma net užtarti kaltinamuosius. Taip visi mesti kaltinimai, šmeižtai buvo priimti už tiesą. Na ir sa-kykite, kokių reikia turėti etika-moralę — šmeižti, teisti žmogų už akių? Ar tai yra ne komu-nistinė taktika?...

Vis dėlto tikros tiesos nepasa-kė, tai būtent, kodėl jie taip karštligiškai skuba versti val-dybą, rinkti naują, savų, patiki-mų žmonių. Tiesa yra šita: va-sara jau čia pat, reikia skubiai skubiai organizuoti vaikų ek-skursijas į pionierių stovyklą okupuotoje Lietuvoje... Ekskur-sijų vadovams būtina žinoti: kas ir kiek važiuos? — kiek vietų reikia užsakyti lėktuve, stovyk-loje. Dauguma esamos apylinkės

valdybos yra stiprūs, gyvi lie-tuviai, nepajudinami jokių izmų, jokių vilionių, — jie tvirtai stovi skersai kelio visiems tautiniai-palūžusiems, visiems politiniams naiveliams, siekiantiems viso-kio ir oficialaus bendradarbiavi-mo su okupuota Lietuva, tad ir suprantama, kodėl ši valdyba ne-gera ir kodėl ją reikia skubos ke-lių verst... Tad ir suprantami kairiųjų frontininkų - akiratinin-kų draugų karštligiški eįimai į tikslą. Pilnai suprantamas ir jų klapčiukų elgesys Čicere susauk-tame mitinge, jų šaukimas, bau-bimas ir tryptimas, taip ir buvo, jei tik kas kalbėjo ne pagal jų liniją, "ne savas"...

Na, ir jei kuriam dar ne sa-vam pavyko gauti balsas ir pra-dėti kalbėti, tai baigti, jau retas, kuris galėjo.

Taip, šis maištininkų susirin-kimas buvo tik parodija! Tik iš-eivijos organizacinė fragedija... Vienas atsakingas, praktikuojas katalikas, Z. Mišauskas, neatlai-ges šitos demagogijos, parodijos scenų, veik reikalaute išreika-lavęs teisę kalbėti, jis kreipėsi į J. Gailą griežtu, įspėjantiu to-nu pasakė: "Maniau, kad pats čia atvykai mus sutaukyti, o kaip matau tik skaldyti kolonijos lie-tuvius. Aš protestuoju, prieš barnių kėlėjus, savųjų skaldyto-jus! Protesto ženklai išeinu iš

susirinkimo ir išstoju iš LB!"

Pasiėmė kepurę ir išėjo iš su-sirinkimo... Visi pasijuto it bom-bai sprogu, užviešpatavo nejuau-ki tyla. Padėtį gelbėti tuojau so-ko pirmininkaujantis St. Ingau-nis, jis visus pakvietė prie kito susirinkimo punkto, naujos val-dybos, kontrolės komisijos rin-kimo.

K. Dočkus, Pasaulio LB-nės valdybos narys, kaip mat įstūmė lentą į priešakį salės su jau iš anksto surašytu kandidatų sara-šu? Tai žinoma, ką vadai iš anksto parinko, už tą ir reikia balsuoti... taip ir buvo: kuriuos pristatė, tie ir buvo išrinkti. Gi-liau galvoja, jautresnės, sąžinės žmonės neišlaikė šios parodijos, pradėjo iš vietų kalbėti, repli-kuoti.

Vienas tokių sakė: "Čia viskas, lygiai taip vyksta, kaip kad vyko rusams į Lietuvą įsibrovus, kaip bausi!"

Kitas aimanavo — įėjavo: "Nežinojau, netikėjau, kad Atei-tininkų federacijos vadai galėtų imtis kijo, pliautuoto taktikos ir šitaip siekti visa atnaujinti Kris-tuje. Tai tik išjuokimas ir pasi-tyčiojimas iš tautinių, religinių principų"?

Argentiničio įspėjimas: sau-gokitės frontininkų, jie yra pa-vojingi, jie suskaldė Argentinos lietuvių!

Neseniai atvykęs iš Argenti-nos, ten gyvenęs dvidešimt me-tų, gitarų specialistas, Runimas trumpai pasakė, kaip jiems, ten vyko lietuviškas organizuotas gyvenimas. Jis pasakė: Mes Ar-gentinoje buyome frontininkų apgausti: esamas pirmininkas bu-vo frontininkas, kaip vėliau pa-aikšėjo, jis dirbo komunistams, jiems pranešinėjo apie lietuvius ir jų organizacijas. Na, ir alga gavo — iš vietos rusų konsulato. Tad saugokitės frontininkų, jie pavojingi!

Rūnimo įspėjimas, it visas tu-zinas adatų dūrė ateitininkų fe-deracijos vadui. Jis šokė išso-ko į priešakį ir bandė ginti fron-tininkų autoritetą. Mėlynai ža-liu veidu, iš susijaudinimo, skai-čiavo, rikiavo būtus — nebutus, užtarnautus — neuztarnautus frontininkų nuopelnus. Bet fak-tai kalbėjo kita...

Tiesa, ir frontininkų yra tau-rių žmonių, po susirinkimo teko sužinoti, kad Čicero dešiniųjų frontininkų vienas net raštų ra-šė P. Kisieliui ir jo prašė ne-griauti gražiai veikiančios apy-linkės: nedaryti jokių nutarimų, nedaryti rinkimų. Prašė būti kan-trių, laukti teisėtos valdybos šau-kiamo susirinkimo. Bet kur tu pagausi, sulaukysi vėją laukuose!...

Gi esama teisėta valdyba eina savo pareigas ir laukia atsaky-mo į ginčytinus klausimus ir, kaip tik gaus atsakymą, iš LB Garbės teismo, tuojau ir šauks visuotinę metinį apylinkės na-rių susirinkimą. Taip rašė ir ši-tą patį tvirtina pirmininkas ir visi kiti valdybos nariai.

Dabar tik kyla klausimas, ką daryti, kaip pasiegti su tokiais LB-nės vadovais, kaip, kad yra J. Gaila, R. Kronas ir kiti, ku-rie aiškiai griaua LB pagrindus ir skaldo išeiiviją? Ir iš tikrųjų, jie sukėlė visišką nepasitikėji-mą aukšta vadovybe. Na, ir ko-kia gali būti jų kooperacija su apylinkėmis, jei šitie vadai ne-turi nei pasitikėjimo, nei res-pekto?... Aišku, bet koki ryšiai su jais jau turi nutrūkti.

Šis susirinkimas, teisiškai ir faktinai tik mitingas, oficialiai šauktas ir atidarytas JAV LB V. V. apygardos pirmininko, R. Krono, o faktinai, kaip jau įro-dyta yra tik ateitininkų federa-cijos vado partinio tikslo ir as-meiškių didelių pastangų rezul-tatas. Šis susirinkimas neturi LB-nės įstatymo teisės ir pagrindo, yra nelegalus. Tad ir šiame susirinkime padaryti bet koki nutarimai, rinkimai ir patys iš-rinktieji yra nelegalūs ir LB-nės veikloje niekur negali būti pri-imti. Priešingu atveju, tai bū-tų tik LB-nės pagrindo visišką sugriovimas.

Walter Rask - Rasčiauskas

Išrinktas kandidatu į 1974 metų vyresnio amžiaus piliečių gar-bės salę. Praeitą trečiądienį Chicago meras įteikė Vladui Rasčiauskui pažymėjimą, kad iš kelių šimtų kandidatų lietu-vis Rasčiauskas užsitarnavo šio didmiesčio pagarbos.

Chicago Rasčiauskas atvažia-vo be cento. Pirmomis dienomis jam teko miegoti pačiuose pigiausiuose viešbučiuose, bet vėliau jis pats turėjo puosnų, modernišką ir pavyzdinai tvar-komą motelį. Dabartiniu metu jis vadovauja gražiai augančiai turizmo bendrovei, kuri sutei-kia informacijas ir parūpina lėktuvų tiketus į tolimesnius pa-saulio kraštus. Gražiai išvysty-tas Rasčiausko biznis Chicago miestui buvo ir yra naudingas. Šių metų gegužės mėnesį iš 50 kandidatų bus atrinkti labiau-siai pasižymėjusieji ir Chicago daugiausia naudos davusieji pi-liečiai. Būtų gražu, kad Ras-čiauskas būtų išrinktųjų eilėse.

TRUMPAI

— Illinois State Scholarship Commission gavo apie 74 mili-jonus negrąžinamoms stipendi-joms. Apie jų gavimą informa-cijas teikia raštu Chicago mie-sto kolegijų raštinė, 180 No. Mi-chigan Ave., Chicago, Ill. 60601. Stipendijoms pareikšimų blan-kai gaunami prašant telefonu frontininkų nuopelnus. Bet fak-tai kalbėjo kita...

— Chicago ir apylinkių skau-tija šį šeštadienį, balandžio 27 d. ruošia metinę švaros dieną. Akcijoje dalyvaus apie 18,000 jaunimo ir apie 2,000 jų vado-vų. Jiems talkins įvairios mies-to įstaigos ir piliečių organiza-cijos. Miesto meras paskelbė Keep America Beautiful dieną ir kviečia visus gyventojus šva-rinti savo aplinką.

— Žemaičių klubo Valdyba pasveikino Naujienas ir naujie-

Kaip jau esama teisėta Čicero apylinkės valdyba, Informavo sa-vo narius ir spaudą, ji atmetė gautą peticiją, reikalaujančią šaukti narių susirinkimą. Atme-tė, nes rado ir įrodyta, kad raštas yra juridiniai nepateisinamas: vieni parašai tik surašyti, bet ne asmeniškai pasirašyti, kiti — ne-turinčių nario teisės, neregis-truotų apylinkėje. Tas buvo pa-tvirtinta viešai, J. Norkui iške-lus šį reikalą — susirinkimo le-galumo klausimą tame pat susi-rinkime, viena moteris viešai pa-patvirtino, mano vyras už ma-ne pasirašė!

Aišku, yra ir daugiau tokių atvyrų žmonių, tik šitie viešai nepasirašė... Tad aišku, kaip dieną: susirinkimas buvo nele-galus, tik mitingas, koks ir bu-vo. Tai tik neatsakingų asme-nų, neatsakingas žaidimas, — tik LB-nės pagrindų griovimas, lietuvių skaldymas! Tik skau-dus klausimas: kas ir kada su-jungs taip žiauriai suskaldytą Čicero lietuvių koloniją, kas ir kada užgydys Bendruomenei pa-darytas moralines žaizdas? (Pabaiga)

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE ATTENDANT

Permanent full time position. Union scale.

If you speak and understand English we would like to have you visit us.

PLEASE COME IN

Between 8:30 A.M. — 3:30 P.M.

Monday—Friday

FEDERAL RESERVE BANK

164 W. JACKSON BLVD.

Room 1592

Corner of LaSalle

An Equal Opportunity Employer

• EXPERIENCED
PRESS BRAKE OPERATORS
— SET-UP
• METAL CABINETS
GRINDERS

Good benefits and good pay.
Call JOHN
421-7700

niečius, mininčius 60 m. laikra-šo sukaktį ir kartu su gerais linkėjimais įteikė per pirm. J. Skeivį 15 dol. lietuviškos spau-dos stiprinimo reikalams. Nau-jienų vadovybė nuosirdžiai dė-koja už sveikinimus ir dovaną klubo valdybai bei visiems to klubo nariams.

— Chicago Lietuvių Choras "Pirmyn" atsiuntė 50 dol. ir to-kį raštą: "Gerb. Tamstos! Nu-sirdžiai įvertindami Tamstų lai-kraščio pagalbą mūsų chorui, mes norime prisidėti šia maža auka prie Jūsų laikraščio išlai-kymo. Jums nuosirdžiai dėkin-gama "Pirmyn" choro valdyba". Naujienų vadovybė, aukštai ver-tindama "Pirmyn" choro daly-vių, valdybos ir ilgamečio diri-gento, Kazio Steponavičiaus nuopelnus lietuviškos dainos ir lietuvių propagavime, dėkoja už dovaną ir plačiausią lietuvi-ųjų reikalų supratimą. Sėkmės artimiausiam pasirodyme — "Kornevilio Varpai" pastatymo-se balandžio 27 ir 28 d. Marijos aukšt. mokyklos scenoje.

— Juozas Matijošaitis, Long Beach, Calif., protestuodamas pre-numeratą, atsiuntė vajui 3 dol. Gery Fricas iš Mountain Home, Ark., atsiuntė 2 dol. už kalen-dorių. Naujienų vadovybė ir vajeaus komisija dėkoja visiems remėjams už sveikinimus ir už dovanas.

— Dr. Vytautas Tauras at-siuntė tokį laišką: "Sveikinda-mas Redakcijos kolektyvą Nau-jienų 60 metų sukakties proga, linkiu dar ilgus metus puoselėti lietuvišką kultūrą ir tvirtai sto-vėti lietuvių išlaikymo bei Lie-tuvos laisvinimo kovų avangar-de". Naujienų vadovybė dė-koja už sveikinimus ir už kartu atsiųstą 20 dol. dovaną.

— Ponia S. M. Tverionas-Tiš-kevičius iš Marquette Parko apy-linkės tarp kitko rašo: "Negalė-

Senatorius William Proxmire kritika-vo didelius algų pakėlimus biznio ben-drovė direktoriams, kurie gavo tarp 20% ir 50% priedus, kada darbo žmo-nėms draudžiama gauti daugiau kaip 5.5% pakėlimus.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-POS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.
DVIEJU MEGAMU BUNGALOW gerai užlaikytas, prie pat Marquette Parko.

NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE

SIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

dama būti Naujienų bankete, siunčiu 10 dol. vajui. Naujienų parengimai būdavo geri ir gau-sūs. Tūkstančiai žmonių tilp-davo Sokol saleje. Aš pati išpla-tindavau po 20 ir daugiau bilie-tų. Žmonės labiau mylėjo savą raštą, savą laikraštį, savus ko-rrespondentus, mokančius, žnu-mpai ir suprantamai parašyti. Liunkiu Naujienoms dar ilgus metus laikyti visu lietuvių ge-rojų, teltki jėgas ir skaityto-jus ilgam lietuvių išlaiky-mui. Geros sėkmės visam Nau-jienų štabui". Dėkui už sveiki-nimus, linkėjimus ir už dovaną.

— Karl Clares iš Marquette Parko, sužinojęs apie Naujienų sukaktį ir ta proga paskelbtą platinimo vajų, tikslu jubiliejini-ais metais padvigubinti pre-numeratorius, užsisakė Naujie-nas 6 mėn., kad prisidėti prie to sąjūdžio, vedančio į lietuvių ir lietuviško gyvenimo rene-sansą. Naujienų vadovybė dė-koja už dėmesį, taip pat taria dėkui tiems asmenims, kurie padaro teigiamos įtakos. Visi skaitytojai prašomi remti Nau-jienas ir jas platinti darant pastangų surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai kviečiami gerai susipažinti su Naujienomis ir pareikšti savo nuomonę jas užsisakant.

— J. Mackevičius Jr., Standard Federal taupymo ir skolinimo bendrovės prezidentas, atsiuntė 100 dol. čekį operetės "Kornevilio Varpai" pastatymo išlaidoms sumažinti. (Pr.)

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

State, Farm, Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

NAUJAS ADRESAS

Leonardo Eringio

LEONARD'S "TEXACO"

6801 W. 87 STREET

Oak Lawn, Illinois

Telef. 598-9776

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai

pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

DABAR LAIKAS PIRKTI

DIDELIS modernus 6 kambarių na-mas ir 3 kambariai beismante. 2 au-to garažas, apie 50' lotas. Pažiūrėkit. \$19,500.

2 BUTU MŪRAS ir 2 auto garažas. Modernios virtuvės ir vonios, naujas gazu šildymas ir elektra, arti Para-mos. \$28,800.

8 KOKS PIRKINYS! Naujo stiliaus 4 butu mūras pajamoms. Nasil atiduoda už \$47,000. Arti parko.

1½ AUKSTO apie 20 metų mūras. 2 butai, irengtas beismantas, platus lotas, garažas, arti mūso. \$26,900.

8 BUTU MŪRAS. Apie \$14,000 pa-jamų. Parūpinas finansavimas rim-tam žmogui. Arti parko. \$59,900.

KOLONISTU poniškas 2 aukštu mū-ras. 7 dideli kambariai, irengtas beis-mantas. Centrinis šildymas ir vėsi-nimas. 2 auto garažas. Arti Kedzie ir parko. \$39,500.

PUKUS, KAP NAUJAS 4 kamba-rių modernus mūras. Irengtas beis-mantas. 2 auto garažas. Tuoj galite keltis į Marquette Parką. \$22,000.

LIUKSUS 3 BUTU apie 15 m. mū-ras ir mūro garažas. Vienas blokas nuo parko. \$45,000.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTU NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI NAMU IR NEKILNO-JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL: 254-5554

NORITE PIRKTI
AR PARDUOTI NAMĄ?
SUSISIEKITE SU
CONNIE DAGYS
FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sažiningai aptarnauti.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
rengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visu rūšių namo ap-silvimo pečius, air-conditioning, van-dens boilerius ir stogu rinas (gutters) dirbu greit, sažiningai ir garantuotai
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DEMESIO
52—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai 5104 metams automobilio
Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-žomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų.
Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

"NAUJENOS" KIEKVIENO
LIETUVIO
DRAUGAS IR BIČIULIS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- Prof. Vaclo. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA, 431 psl. \$5.00
- K. Bielins, PENKTIJŲ METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
- RIJA, 1 dalis, 208 psl. įrišta — \$3.00, minkštai vir-selais — \$2.00; II dalis, 225 psl. įrišta — \$3.00, minkš-tais virselais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 418 psl. \$5.50
- Kipras Bielins, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai vir-selais. \$5.00
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janina Narūnė, TRYS IR VENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai. \$3.00

NAUJENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE

2508 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

NAUJOJI GOLD COAST INN

Geras lietuvių ir amerikiečių maištas yra mūsų specialybė. Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitomis progomis, pasirenkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir gerimus.

LARRY IR BEA LAURIAN

Naujill Savininkai

2525 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sažiningas patarnavimas. Naujusi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 63 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, š